

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Késziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 4 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETESEK: 8-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A felső-eőri eset.

Arad, augusztus 10.

Festetich Andor gróf földművelési miniszter tegnap reggel választó kerületébe utazott és óriási közönség jelenlétében, azok folytonos tetszésnyilatkozatai között megtartotta beszámolóját. A beszámoló után, az alkotmányos uzushoz képest, mint ujon kinevezett földművelésügyi miniszter, lemondott mandátumáról, amit azonban neki az egybegyűlt választók nagy egyértelműség- és lelkesedéssel újra felajánlottak.

Idáig tehát nem volna a dologban semmi új vagy föltűnő, de a mandatum újból való felajánlásának közelebbi körülményei olyannyira jellemzők és oly élesen domborítják ki a pártalakulásoknak — melyek az egyházpolitikai reformok napirendre jutásával megindultak — további irányát, hogy mulasztást követnének el krónikás tisztünkkel szemben, ha kissé behatóbban nem méltatnók azokat.

Midőn ugyanis a beszámoló elmondása után a szabadelvű párt elnöke újból felajánlotta volna a miniszternek a kerület képviselőjét, előlépett Mernyi Adám, a függetlenségi párt elnöke és következő szavakkal járult hozzá saját pártjának nevében is az új képviselő jelöléséhez:

„Nagyméltóságú miniszter, tisztelt országos képviselő urunk! E választókerület független és 48-as pártjának szabadérelmű polgárai a tiszta szabadság irányelveinek józan megfontolása következtében elhatároz-

ták, hogy nagyméltóságod mellé sorakoznak, azon férfi mellé, ki az igaz szabadság és jogegyenlőség bajnokának bizonyult. Kezet fogunk e kerület szabadelvű pártjával, nehogy a hazánk jólétén építő kezek munkáit összerombolja a rosszakarat; a politikai nézetek s elvek véleménykülönbségében is egy legyen a cél: hazánk jólétének előmozdítása. Ily érzelmeiktől áthatva esedezünk, méltóztassék a kerület mandátumát elfogadni.” (Eljenzés.)

Mit jelentenek e szavak, melyek nem pusztán a felső-eőri függetlenségi párt elnökének ötlete, vagy saját magának és hiveinek az ottani lokális viszonyokból eredő külön állásfoglalása, hanem országos mozgalom? Bizony nem jelentenek azok egyebet, minthogy a parlamenti függetlenségi párt kiejtette a vezetést a kezéből és a függetlenségi választó-polgárság a vidéken mind sűrűbben dokumentálja, hogy nem hajlandó többé olyan politikusokat követni, kik a szabadság és jogegyenlőség szent ügyét elárulták, s a magyar állam és törvényhozás szuverenitása ellen a római pápával és a magyarellenes idegen befolyásban gyökeredző feudál-klerikális párttal szövetkeztek.

„Kezet fogunk — ugymond a felső-eőri kerület függetlenségi pártjának vezére — a szabadelvű párttal, nehogy a hazánk jólétén építő kezek munkáit összerombolja a rosszakarat. Ebből megtanulhatja Justh Gyula és a 48-as párt tagjainak elvű csapatja, hogy a pártban megtűrt, és továbbra is szóvivő Ugron-Polonyi-Bartha-féle szélbali jezsuitákat romlatlan

lelkü vidéki pártfeleik rosszakaratu embe- rek-nek tartják, kik a hazai jólétén építő kezek munkáit összerombolni igyekeznek.

Es vajlon nincsen-e a felső-eőri egyszerű választó polgárnak igaza? Vajlon nem lett volna-e a legnagyobb mértékben veszélyeztetve mindaz, a mit Deák Ferencz óta a magyar államférfiak becsületes törekvése és önfeláldozó munkássága épített, ha a szélbali jezsuiták által támogatott feudál-klerikális párt hatalomra vergődik, ha a nemzetiségekkel és az ultramontán irányzatu kath. papi párttal összefogva a pápai és bécsi udvari befolyásnak többséget szereznek a parlamentben?

Ha pedig az igazság egyszer nyilvánvaló, akkor elementáris erővel hat és mindenféle tekintély vagy taktikázás tehetetlennek bizonyul annak ellenében. Ezt kellett volna a függetlenségi és 48-as párt elvű tagjainak már akkor megszi-velniök, midőn Eötvös Károly és társai fölvetették a pártban az elvi kérdést és a jezsuiták kizárását követelték. Ha így tesz vala akkor a párt, ha követi a szabadelvű parlamenti párt példáját és kislejtezi opportunistá elvtagadóit, ma félelmes és hatalmas versenytársa lehetne a szabadelvű pártnak, holott tényleg a válság lappangó láza gyötri, akcióra képtelenül retteg élete- s existenciájáért, a hol vidéki pártfelei életjelt adnak magukról, ily szavakkal kísérik elhatározásukat: „Kezet fogunk a szabadelvű párttal.”

A felső-eőri eset kiáltó bizonyítéka annak, hogy a függetlenségi és 48-as

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Az utolsó Haros.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája —

[5] Irta: Kosztka Mihály.
(Folytatás.)

Sokáig feküdt úgy, midőn hirtelen lépések zajára felriadt.

Az órára pillantott. Hat óra volt. Ilyenkor szokta Haros meglátogatni. Hirtelen felugrott, s a levelet a lobogó tüzi kályhába dobta, hiszen ugyis bevésődött annak minden sora lelkébe, szívébe. Alig igazithatta meg kissé haját, a midőn belépett Haros.

Az ajtóban megállt.

— Szabad?

Margit azt szerette volna mondani: nem, nem szabad. Hiszen nyugalomra volt szüksége. Lelkében az érzés, felkorbácsolt tenger hullámaként kavargott. Mintha köd, sűrű, fojtó, nehéz köd szállott volna le előtte. Érezte, hogy vére lassan, lassabban kezd keringeni. Agyában tompa fájást érzett. Sirni szeretett volna, sirni, sirni — és mégis azt mondta:

— Szabad.

Haros látta a pillanatnyi habozást. Eh, de mit törődött ő most habozással. Mint orosz-lán, mely a prédára csap, olyan vad mohósággal közeledett Margithoz. Lelőgő kis kezét oly erővel szorította a ajkhoz, hogy vörös fölt ma-

radt helyén. Aztán szeliden, gyengéden levonta a pamlagra és beszélt, beszélt, mintha költő lett volna.

— Sápadtak látom szép arozát. Kin nékem ezt nézni. Virulónak, kaezagónak akarom én látni, hallani oly édesen nevetni, mint nevet a gerle. Nem tudtak még szeretni eddig az emberek, majd én mutatom meg, miként kell szeretni. Mint láva tize, úgy kereng, oly forrón bennem a vér, azt hiszem szétpattatja ereimet. Szeretlek, szeretlek, szeretlek...

Aztán hevesen, erősen magához szorította Margit remegő testét. Szörnyű szenvedés kínoztta a leányt: szerelmet kívánt testének minden ize, kéjes zaibadás járta át tagjait, ő is szerette volna mondani, mint mondta az másik: szeretlek, szeretlek s nem tudta, mert látta a kis testvérének hideg, de annyit mondó arczát. Szeretett volna erősen odasimulni az édes férfi keblére, és nem tudott, mert érezte a kis Ilma hideg kezét, mely visszatartja. Csak lehajtotta fejét, mint a kis virág a forró sugarak égető, perzselő ereje alatt.

Több percz telt el anélkül, hogy egyik is, vagy másik is szólt volna. Margit maga elé meresztette merev szemét, Haros pedig nézte, nézte a szép arczot. Látta, tudta, hogy szenved s nem merte kérdeni: miért?

Végre is Margit szólalt meg.

— Kissé unalmas vagyok. Nemde? De hisz még olyan új a seb, még mindig előttem áll a rémes jelenet, mikor a kis Ilma...

Nem tudta tovább folytatni, heves zokogás fogta el szavait.

Haros vigasztalni akarta.

— Ne, ne szóljon most. Nem kell, nem lehet ezt üres szavakkal elaltatni. A fájdalomnak magától kell elmúlni.

Pár percz múlva Haros felállt, hogy távozzék. Midőn Margit bucsucsókra nyújtá kezét, Harosból újra kitört a szenvedély.

— Nem, nem, így nem bírok elválni. Egy csókot ezekről az ajkáról!

S odatapasztá ajkát a lány ajkához és szitta, szitta a lelkét a csókon keresztül. Aztán hirtelen megszorítva kezét elrohant.

Margit mint egy szobor, úgy maradt ott állva. Majd nagy sokára feleszmélt, pár lépést tett, aztán mintha ereje elhagyta volna, a pamlagra rogyott.

Ugy rángatódzott szép, klasszikus teste, mintha epileptikus lett volna. Kis csipkeken-dőjét apró darabkákra harapdálta. Már sirni sem tudott, csak szája szélét mardosta, hogy szinte a vér szakadt ki.

Végre osendesülni kezdett. Lassan felemelkedett, gépiesen, automatászerűleg. Végigsimította homlokát és beszélni kezdett, beszélni, tépelődve, önmagát emésztve.

— Elment. Szeret. Engem szeret s nem Ilmát. De hát akkor mért játszott velem, mért kergette a halálba? Evvel akarta ellenállhatatlanságát kimutatni?! Evvel akarta nagyobbítani szerelmét irántam? Vagy talán éppen ez által akarta megnyerni szerelmem? Mit gon-

párt csalódásba ringatja magát, midőn abban reménykedik, hogy az egyházpoltikai kérdéseknek befejeztével majd elsimul az ellentét ultramontán és liberális szélbali között.

Hiu reménykedés! Az ultramontanizmus nem teszi le a fegyvert, s a pápa nem szűnik meg a magyar nemzet hegemóniája és a magyar állam konszolidációja ellen minden rendelkezésére álló eszközökkel dolgozni. Es a hazánk boldogságát és belbékéjét fenyegető ezen rettenetes és szívós mozgalom elleni küzdelem minden igaz magyar hazafira nézve első és legszentebb kötelem, s e mellett a közjogi és közigazgatási kérdések háttérbe szorulnak, úgy hogy — miként a felső-eöri esetből is kitűnik — végkép elvesztették pártszervező képességüket.

S a mi a legfurcsább, maguk a 48-asok adták épen ezen eset alkalmából legeklatánsabb bizonyítékát annak, hogy reménykedésük nem egyéb önámításnál. Hiszen egyik pártközlönyük, a klerikális „Magyarország” minden erejével támogatta — nem a függetlenségi, hanem — az ultramontán katolikus párt ellenzéki törekvéseit s egy ugynevezett klerikális katolikus párti ellenjelölt fölléptetését; tehát maga is folytatja a harcot a liberalizmus ellen, bár azt hirdeti, hogy most már e harcok megszűntek s a szélbaliak ismét egyekké lettek.

De más irányban is érdekes és megnyugtató a felső-eöri képviselőjelölés. Ezen esetből is kitűnt, hogy a katolikus klerus hazafias nagy része nem csak passzive viselkedik az ultramontanizmus ügye iránt, hanem egyes tagjai nyíltan sorompók közé is lépnek a szabadelvű képviselőjelöltek mellett. Így Festetich Andor grófot a tiszteletére rendezett lakomán épen egy katolikus esperes köszöntötte föl, és azon körülmény, hogy a miniszter ellen eddig az ellenzék még csak jelöltet sem volt képes fölláttatni, ismét csak azt bizonyítja, miszerint katolikus papságunk hazafias többségének abban, hogy az ultramontán agitáció alkotmányos intézményeink felforgatására képtelen, nagyobb érdeme van, semmint a külső látszat szerint sejtjenék.

BELFÖLD.

Megezáfolt híresztelés.

A „B. C.” írja: A „Budapesti Hírlap”-nak egy lebergi távirata egészen komolyan jelenti, hogy Badeni gróf, Wekerle miniszterelnökkel folytatott beszélgetéséből azt az impressziót nyerte, hogy nem bizik az egyházpoltikai javaslatok törvényerőre emelésében. Ez az egész történet koholmány. Wekerle miniszterelnöknek nem is volt alkalmja, hogy Badeni gróf helytartóval e kérdés felett eszmecsere folytasson.

Tisza Kálmán Nagyváradon.

Nagyvárad, augusztus 10.

Amióta Magyarország volt miniszterelnöke elhagyta azt a fényes piedesztált, ahonnan közel két évtizeden át intézte az ország sorsát, csakugyan beváltotta azon mondását, hogy ezentúl csak mint „közlegény” akar működni a politikai küzdőterén.

Nem vesztette ugyan el, nem különösen a szabadelvű párt tagjai előtt azt a nimbuszát, mely őt, mint generálist övezte, de tényleg alig nyilatkozott azóta a napirenden levő politikai kérdésekről. Sem a parlamentben, sem nagyváradai választói előtt nem hallatta szavait — mintha csak ráunt vagy kifáradt volna abban a nagy küzdelemben, a melyben nagy tehetsége javát és életének nagy részét töltötte.

Országszere nagy érdekű szezácz ó számba megy most az az értesítés, hogy a közlegény közelebb megint felveszi a generális mondurt, elmegy Nagyváradra és ottani választói előtt hosszabb beszédet tart.

Tisza Kálmán nagyszabású beszédében nyilatkozni fog az összes napirenden levő politikai kérdésekről és reflektál a Jászberényben és Nagy-Bányán elhangzott beszédekre; de legkivált a klerus jövőbeli mozgalmára terjeszkedik ki, melynek jelei már is mutatkoznak.

Tisza Kálmán régi vágyának tesz most eleget, mikor választói előtt beszámoló beszédet tart.

Nemrégén érintkezésbe lépett a nagyváradai szabadelvű párt egyik vezérférfiával és az előtt kijelentette, hogy most nem pohárköszöntő alakjában akarja beszámoló beszédét tartani, mert így azt csak azon polgárok hallhatják, a kik az ebéden is részt vesznek. Épen ezért lehetőleg a délelőtti időszakban szeretné be-

szédét megtartani. Hogy melyik napra jöjjön Nagyváradra, azt egészen a nagyváradai szabadelvűpárt határozatától tette függővé és csak azon óhajtását fejezte ki, hogy azt lehetőleg augusztus 25-ikétől szeptember 5-ikéig terjedő időközben állapítsák meg.

Nagyon természetesen a szabadelvű párt nagy előkészületeket tesz Tisza Kálmánnak mennél diszesebb és mennél ünnepélyesebb fogadtatására. A beszámoló beszéd megtartására a „Fekete Sas” nagytermét választják és azután fényes bankettet rendeznek Nagyvárad képviselője tiszteletére, melyre a város összes választópolgárait meghívják.

A nagyváradai szabadelvű párt választmánya holnap tartja értekezletét és akkor fogják megállapítani úgy a beszámoló napját, mint a fogadtatás részleteit.

Festetich beszámolója.

— A földmivélsügyi miniszter választói között. —

Felső-Eőr, augusztus 9.

Az új földmivélsügyi miniszter, Festetich Andor gróf ma tartotta meg beszámoló beszédét választói előtt.

A pályaudvaron óriási közönség fogadta a minisztert, a kit Dezső Gyula pártelnök üdvözölt, büszkén emelve ki, hogy ennek a kerületnek 1857 óta képviselői voltak Hollán Ernő, Ernuszt, Szájbely, kiknek nevét a kerület most is tisztelettel említi s kik a kerület munkás népéről s intelligenciájáról ma is melegen emlékeznek meg. Kívánja, hogy érezze magát a miniszter oly jól választói közt, mint elődjei.

Azután Festetich gróf óvációk közt a fellobogózott térre ment, a hol elmondotta beszámolóját.

A miniszter előrebocsátván, hogy programjához hiven — a szabadelvűség és a helyes felekezeti, társadalmi és politikai egyenlőség útján haladt, rátért a parlament működésére, mely nagyon eredményes volt. Noha az egyházpoltikai javaslatok nagy mértékben elfoglalták a parlamentet, több fontos törvényjavaslatot emelt törvényerőre a közgazdaság, ipar, igazságszolgáltatás, pénzügy és kereskedelem terén. Utal a mezőgazdasági és mezőrendőri törvényre, a sommás eljárás reformjára, az örökösödési eljárás szabályozására, a tisztviselők és tanítók illetményének fölemelésére, mely utóbbiakat, a tanítókat illetőleg kiemelte, hogy bizonyára állandó lesz a haladás és a tanítói javadalmak olyan vonalra fognak emelkedni, a melyet egy kulturállam iskolaügye megkövetel. A valuta rendezése az összes világpiacok bizalmát hazánk felé fordította és a kereske-

doznak ez emberről? Sötét kezd előttem lenni minden. Szemem valami ellenállhatatlan hatalom a messziségbe nézni parancsolja, de nem bírok látni. Felhők, tépett, rongyos felhők, köd, fojtó köd nem engedik, hogy láthassak...! Ni, most megszakad a felhő, száll a köd... látok. Igen, igen téged látok, téged szegény kis testvérem, ki ott vonaglasz a divánon, míg finom apró kis kezed a lecsüngő, selyem bojtokat tépdési, szagatja.

Nyugodj, nem fogok szeretni, nem, nem, nem.

Ujra levágódott a pamlagra és sirt; siratta boldogságát...

Hosszu idő, keserves napok multak el. Haros mindig szenvedélyesebb, Margit mindig sápadtabb, az öreg Rékassy mindig szárazabb, soványabb lett.

Margit már előre irtózott völegénye látogatásától. Nem tudott mit felelni annak faggató kérdéseire. Hisz mit is felelhetett volna, ha Haros kérde te:

— Miért olyan sápadt?

— Miért olyan szótlan?

— Miért rázkodik össze, ha megérintem?

Olyankor csak lehajtottá fejét és még sápadtabb, még szótlanabb lett, teste jobban remegett.

Oh de mik voltak e kinok azokhoz, miket atyjánál szenvedett.

Az öreg olyan örömmel fogadta leányát, úgy kapott keze után, mint a faldokló a

szalmaszál után és szakadozott beszédét mindig így végezte:

— Ugy-e sose hitted, hogy még báróné is lesz belőled. Lám, lám, aki szép, azt megjutalmazza az Isten. Báróné leszesz, báróné.

Margit ilyenkor csak összeszorította ajkait, pedig azt szeretne volna mondani:

— Soha, soha!

De nem mondta, hiszen egyetlen szavával megölte volna beteg, szenvedő apját.

Ilyen komor egyhangúság között telt el az év. Haros már a lakodalmat kezdte emlegetni és Margit előtt ilyenkor tűnt fel helyzetének szörnyű volta. Mit tegyen? Ha hozzámegy Haroshoz, meggyalázza Ilma emlékét, ha nem megy, apját öli meg.

Aztán szívét is olyan tompa fásultság lepte meg.

Egy év hosszu.

Sokat hallott Harosról. Mondták, hogy csak pénzéért veszi el, soh'se szeretett az az ember.

A kártya annak a mindene. Azt is mondták, hogy szeretőt tart, kit ő szedett fel a porból és most tartja kényének.

Ezt még megbocsátotta neki, hanem Verő bácsi, ki a kis Ilma halála után engesztelhetetlenül gyűlölte Harost, még mást is mondott.

Azt mondta, hogy Haros hamis váltókat adott ki Rékassy névre, „hisz lesz majd elég pénz, — mint megjegyezte — ha a vén vastuskó felfordul.”

Ekkor megutálta. Gyűlölt lett előtte az a férfi, ki nemcsak a kis ártatlan, vakon bizó hugát ütötte a halálba, hanem még az ágyhoz láncozott, szenvedő apját is meggyalázta.

— Nem leszek ilyen férfié! — tört ki belőle az utálat.

— Hát apád! — szólalt meg benne egy hang s akkor a gyűlölettel szikrázó szemek elhomályosultak, a daczos arcz elborult és ki egyenesedett teste összeroskadt.

Problema volt ez, kinos megoldhatlan problema. Inkvizitorok sem gondolhatták volna ezt jobban ki. Százszor kiáltotta:

— Nem leszek övé!

Es százszor mondta az a hang:

— Es apád?

Ezek voltak legszörnyűbb napjai, midőn efelettel tépelődött. Ilyenkor, midőn lelke már kifáradt a küzdelemben, szive csordultig telt meg a gyűlölettel, szemei körül kékes karikák képződtek, ilyenkor mély keservvel sikoltott fel:

— Mint irigyellek kis Ilma!

VI.

Sötét, esős nap volt.

Margit könyvvel kezében ment atyja szobájába, hogy olvasással üzze el a beteg unalmát, mint rendszeren tenni szokta. A szegény öreg alig várta ezt a kellemes szórakozást, „hisz nem mindenki teheti meg, — mint mondan szokta gyermekes örömmel — hogy bárónéval olvastasson fel magának.

delmi tárcza körében történetekre is megelégedéssel lehet tekinteni.

Majd áttért az egyházpolitikai javaslatokra. Isten ember előtt kimondja, hogy az egyházpolitikai javaslatokat legtisztább hazafiúi meggyőzőződéssel, s abbana tudatban fogadta el, hogy azok a szabadelvű haladásnak, tehát az ő programjának integrálórésze. (Élénk helyeslés.)

Mindenekelőtt azért, mert e javaslatok összessége oly alapon van felépítve, mely a polgárok teljes jogegyenlőségét jelenti, mely az állami jogok gyakorlását lehetővé téve, nem respektál felekezeti különbségeket, hanem a szabadelvűség igaz és rendíthetetlen elvei szerint az állam minden polgárával szemben ugyanazon jogokat érvényesíti. A nemzettest végleges egybeforrasztásának egyedüli fenséges eszköze az egyenlőség, mely kizárja a jogos panaszt, a neheztelést és irigységet. Egyenlő jogok, egyenlő kötelezettségek nem élesztettek soha viszálykodásokat, nem idéztek elő gyógyíthatatlan szakadásokat. A helytelen kiváltságok, egyes felekezeteknek jogtalan favorizálása igenis, nem az alkotás, hanem a romlás eszközei voltak mindenkor. Elfogadta az egyházpolitikai javaslatokat, azok sorában a kötelező polgári házasságot s azon képviselők közé tartozik, a kik álláspontjuk miatt sokszoros és heves megtámadtatásnak voltak kitéve. Távolról sem azért említi fel ezeket, mintha ezen akár csodálkoznék, akár miatta panaszkodnék, mert hiszen nincs politikus a nézetek szöges ellenkezésének korszakában, a ki mind a két tábor helyeslésére okszerűen számíthatna. A leghatározottabban tiltakozik az ellen, mintha az általa követett politikai irány csak hajszálnyira is eltérne programbeszéde szellemétől és lényegétől, melyben politikai elvei választói előtt feltárta. O kinyilatkoztatta, hogy a szabadelvűségnek rendíthetetlen híve (Élénk helyeslés) volt mindig, a most is és a szakar maradni. O a szabadelvűség minden attributumát feltalálta az egyházpolitikai javaslatokban, úgy mint azoknak kiindulási pontjában, mely a polgároknak teljes egyenlőségét, egy felekezeti, mint jogi tekintetben biztosítja. (Helyeslés.) Hangsúlyozta akkor azt is, hogy mint felekezete hű tagjában, benne minden katolikus megtalálja a jó katolikusot. Meg fogja védeni és elő fogja mozdítani felekezetének jogszertű érdekeit s ezeknek sorából kiemelte az autonomia és a kongrua ügyét.

A házassági jog rendezése, az állami anyakönyvvezetés, a zsidók recepcziója és a gyermekek vallásának szabályozásáról szóló javaslatok közül egyik sem kizárólag a katolikusokat illető ügy, sőt azoknak a haza minden felekezeti polgáira való egyenes vonatkozása annyira nyilvánvaló, hogy e rész-

ben minden érvelés felesleges. (Igaz! Ugy van!)

Határozottan tagadja, hogy a polgári házasság a katolikus érdekek ellen lenne. Utal az egész külföldre, a hol a polgári házasság mellett megerősödött a katolicizmus. Szerinte teljességgel nem érdeke a katolicizmusnak, hogy merev elzárkózottságban, végnélküli villongásban éljen az ország többi felekezeteivel, nem érdeke az, hogy lelkeszei, keveselvén szent-egyházi hivatásukat, felekezeti zélok alatt vezérkedni kívánjanak a politikai küzdelmek mezején, nem érdeke, hogy papjai, nem elégedvén meg híveik lelki fűdösségének gondozásával, vezérelni akarják őket polgári vonatkozású dolgokban a nem csupán az üdvösségre vezető ösvényt mutatják meg nekik, de kalauzsként félkörzök melléjük hetivásárra vezető országúton. (Élénk helyeslés.) Lehetnek ezek érdekek, de semmi esetre sem katolikus érdekek, sőt nem érdeke magának a tisztelt papságnak sem, mert a földi küzdelmek zajában az egyházi talár soha sem volt alkalmas arra, hogy akár a vallás érdekeit, akár az egyház szolgálói iránt megkívántató tisztelet, általános hódolatot fokozza. (Helyeslés.)

Az egyház hatáskörébe bevonatott az idők folyamán számos oly jog, melyeket az egyház papjai által gyakorolt; de a jelen törvényekkel visszavont ezen jogok kizárólag polgári természetűek és mint ilyenek, elidegeníthetetlen kiegészítő részei az állami hatalomnak. A heves küzdelem tehát, melyet a katolikus egyház lelkeszei a törvényhozás három faktora által elfogadott kötelező polgári házasság ellen folytatnak, valóban oly szinten tűnik fel, mintha tulajdon jogait, az állam által a maga természetes jogkörében elvont hatalmukat követelnék vissza, nem pedig az egyház érdekeit védenék. Mert hiszen az egyház érdekeit egyáltalában semmiféle sérelem sem érte, s éppen azért, mert mindez komolyan így van, nyugodt lelkiismerettel áll választóinak színe elé. (Hosszantartó és lelkesült éljenzés.)

Midőn visszateszi mandátumát választói kezébe és búcsút vesz, mint e szép kerületnek képviselője, biztosítani kívánja választóit, hogy mint a földmivelésügyi ügyek minisztere egész odaadással és lelkesedéssel fogja szolgálni az érdekeket, melyeknek gondozását a felség kegye reá ruházta; elő kívánja mozdítani hazánk gazdasági érdekeit minden téren, minden ponton. Ez a köteletség hárul a világ minden földmivelési miniszterére, de fokozott mértékben kötelezése a magyar földmivelési miniszternek egy eminenter agricoli állam gazdasági ügyeinek élén. Ezeknek az érdekeknek fejlesztését, az ipar kapcsolatos

istapolásával egyetemben véli eszközölnönek s ekkor fog kifejlődni egy belterjes nemzeti gazdasági közélet, mely a szegényebb osztályok keresetképességét emelni és az élet nehézségeivel való küzdelemben támaszt fog nyújtani. (Élénk helyeslés.) Nem tévesztette el szem elől vállalkozásának hordóerejét. Ismeri annak terheit, tudatában van a nagy nehézségeknek, melyek leküzdendők, de egész hévvel, hazafias lelkesedéssel veszi vállaira a terhet, készséggel járul szellemi és testi erői teljességével azoknak a nagy törekvéseknek előmozdításához, melyeknek célja államunk megszilárdítása, kulturális és gazdasági megerősítése. Törekvései során kiváló súlyt helyez a szövetkezeti törvényjavaslat s annak kapcsán és alapján hitelszövetkezeti, életbiztosítási törvények, valamint az élelmiszerek hamisítását tiltó, a munkas és családviszonyok szabályozását célzó törvényjavaslatok előkészítésére. (Élénk helyeslés.)

Biztosítja választóit, hogy ezután is a szabadelvű haladás útján megy s kéri, őrizzék meg számára azt a barátságot és jóakaratot, melyet vele szemben tanusítani szivesek voltak. (Lelkesült éljenzés.)

A minisztert ezután Dezső pártelnök fölkérte a jelöltség elfogadására.

A miniszter erre röviden és meghatározottan kijelentette, hogy a jelöltséget újra elfogadja.

A beszámoló után a polgári kaszinóban 400 terítékű bankett volt, melyen felköszöntöket mondottak Károlyi alispán a királyné, Gneth esperes és Szabó Elek a miniszterre.

KÜLFÖLD.

A monstre anarkhista pör.

— Harmincz ember a vádlottak padján. —

Páris, augusztus 9.

Kíváncsian várják Európában az első nagyobb szabású anarkhista-pörnek az eredményét. Harmincz anarkhista ül a vádlottak padján, kiket nem is neveznek másként, csak „a harminczak“nak.

Az évek óta tartó anarkhista-üzelmeket ugyanis megelégette a francia kormány, s a kivételes törvény életbeléptetésével felelősségre vonja az összefogdosott gonosztevéket azért a számos büntettért, mely igazi rettenetesben tartja a francziák társadalmát. Számos gyilkosság, gyújtogatás, rablás, terheli a harminczakat, kik vad fanatizmussal küzdenek olyan elvekért és olyan eszközökkel, a mik ellen csak a legkérlelhetlenebb szigor a megfelelő remedium.

Van közöttük tudós, képzett ember, van határozott irói tehetség és közönséges kifutó, szabó, asztalos, elcsapott pinczér, szegény, tehetős, fiatal és meglelt kóru ember. Mintha a sors szeszélye hozta volna őket össze. Némelyik büszkén bevallja, hogy ő anarkhista s nem talál abban semmit, a másik viszont tagad, ijedez és kibuvót keres. Szóval: van közöttük mester és tanítvány.

A vádlott anarkhisták vezér férfiai a következők:

Grave határozottan íróember, az anarkhista irodalom egyik leghatalmasabb támasza. Képzett férfiú, ki a „Rivolte“ című lapjában hosszú értekezéseket közölt az anarkhizmusról, a „bajtársakat“ összetartásra, sürű érintkezésre buzdította. Ő szerkesztette „A haladó társadalom és az anarkhia“ című hírhedt röpiratot.

Ep oly buzgó anarkhista Faure Sebestyén is, ki mint vagyonos szülők gyermeke, gondos kiképzésben részesült s egyik legtevékenyebb szóvivője az anarkhizmusnak. Grave-nak jobb keze, kinek az utasításait vakon követte, azontelül pedig, mint szintén íróember, cikkekben ismertette és terjesztette a társadalomellenes elveket. Faure volt az, aki a vidéki anarkhista-csoportokat ellenőrizte. Vailantnak barátsága jeléül többször küldött pénzt.

Ma is, mint rendesen, előbb homlokon csókolta atyját, aztán leült, felütötte a könyvet és kezdett olvasni.

Pár percig olvasott már, midőn érezte, hogy atyja megfogja karját.

— Kívánsz valamit atyám?

— Hadd ma az olvasást, beszélj akarok veled.

Margit letette a könyvet, megborzongott fázósan, aztán nagy kérdő szeméit atyjára függesztette.

— Tegnap Haros nálam volt és megbeszéltük, hogy mikor is lehetne a te lakodalmadat megtartani.

— O atyám.

— Lásd, lásd te kis bohó, mindig és mindig csak rólad gondolkozom, a te boldogságodról. Aztán elhatároztuk, hogy legjobb lenne májusban megtartani. A május a szerelem hónapja, erre még én is emlékezem. Szegény édes anyád is mindig azt mondta; május a szerelem hónapja.

— Szegény édes anyám, — mondta Margit álmodozó hangon. Pár percz múlva, miatt szeméit törölte, a visszaemlékezés miatt, folytatta az öreg Rékássy:

— Mi tehát úgy gondoltuk, ha nincs elenedre, hát május 10-én meg lehetne tartani. Soká nem lehet már halasztani, öreg vagyok, beteg vagyok, ki tudja, megélem-e a májust. Pedig én úgy akarok meghalni, mint bárónak az apja. No gyermekem, mit szolt hozzá, jó lesz-e úgy?

Margit úgy érezte, mintha az egész világ reá nehezedett volna. Miként a Sahara homokja, melyet az orkán korbácsolt fel, kavargó ide-oda, majd hegyeket képezve, majd elnyelve a hegyeket mélységek által: úgy kavargott lelkében e három szó: Ilma, utálata és apja.

Milyen szívesen teljesítette a kis Ilma kérését, hiszen az ő szereleme úgy eltűnt, mint délibáb, utálta azt az embert és mégsem lehetett, hiszen apját megölné vele.

Meggyalázta testvérének, a halálba üldözött kis hugának, intő árnyának ígérését, feláldozza saját boldogságát egy ideig-óráig élő ember gyermekes szeszélyéért? Odadobja magát egy embernek, ki nem őt, hanem pénzt vesz el és ő maga csak teher lesz neki? Nem, nem kívánhatja azt senki tőle, hogy ifjusága teljében önmaga ítélje el magát és miért? Mert egy öreg ember úgy akar meghalni, mint egy báróné apja. Soha, soha!

— Nos leányom, meggondoltad már? — kérdezi szelid hangon az apja.

Margit összeresztent, apjára nézett, látta ennek arczán a gyermekes örömet, látta a betéget, kinek életét, ha egy órával is, ő tudja meghosszabbítani és — megtörött.

— Meggondoltam atyám. Beleegyezem.

Verő bácsi éppen akkor lépett be. Összekulcsolta kezét s halkán mondta:

— Amen.

(Folytatása következik.)

Reclus Pál az anarkhista-szövetség egyik legtekintélyesebb tagja. Mérnök, tudományosan képzett ember, öcsöje Reclus Eliséennek, az ismert nevű mérnöknek. Különbösen Reclus inkább az anarkhista-pénzügyeiben járt el a tekintélyes állását használta fel arra, hogy a bajtársakon tekintélyének latba vetésével segítsen. Martin Constant szintén az elsők közé tartozik: olyan kincstáros féle volt ő, ki az anarkhista gyilkos eszközeit őrizte és vajkereskedése tulajdonkép csak hamis czéger volt arra, hogy társainak legyen hol találkozniok. Gyakran járt külföldön és hozta haza az ottani akciókról szerzett értesüléseit. Duprat, volt szabó, azután a „Medicateur Anarchiste” szerkesztője lett. Ledot a „Revolte”-nak volt szerkesztője. Chatelet Agneli az anarkhia filozófiája és esztétikájával foglalkoztak. Ponget, Bernard, Bastard aktiv anarkhista, kik a végrehajtó-bizottságban működtek. Ortiz szintén érdekes alak. Atyja mexikói, anyja lengyel volt. Mint Páris városának ösztöndíjasa végezte tanulmányait, de már korán helebőlondult az anarkhizmus elveibe és összes írói tehetségét felhasználta arra, hogy a különböző anarkhista közlönyökben cikkekben dicsőítse a börtön vagy kényszermunkára ítélt „bajtársakat.” Schoupe anarkhista, midőn Flandriából kiszökött, magánál elrejtette a testi-lelki barátja volt Henrynek. Felemlítendő még Feucon, ki a hadügyminiszteriumban volt hivatalnok és Cohen.

Az államügyész tegnapi vádbeszédében pont-ról-pontra fejtegette az egyes vádlottak ellen emelt vádak és kimutatta, hogy a vádlottak egy része a vezérszerepet játszotta, míg a többiek az előbbiek által kijelölt terveknek a végrehajtásával voltak megbízva. Az államügyész végre azt kéri, hogy a vádlottakkal szemben — kik az utóbbi időben történt összes anarkhista-merényleteknek a tulajdonképeni bünszerzői — a törvény teljes szigorát alkalmazza.

Erdekes az ügyész vádbeszédének betegezése, melyeket a vádlottak felé fordulva mondott:

— Önök nyomorultak és a törvény teljes erélyét követeljük ellenük. — Az ügyész után St. Aubert védő szólalt fel.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 759.4 milliméter, délután 2 órakor 757.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $C^{\circ} + 24.1$, délután 2 órakor $C^{\circ} + 30.8$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor N. 6. Felhőzet: reggel derült, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Felfedezett pénzhamisító banda.

— Saját tudósítónktól. —

Mohács, augusztus 9.

Egy országos és nagyszabású bankóhamisító és csaló szövetkezetről, annak felfedezéséről veszünk hírt Mohácsról.

A jelenleg — ideiglenesen — Mohácson tartózkodó Körner csendőrfőhadnagy már hetek óta egyebet sem tesz, mint nyomozza, kihallgatja és az ügyészségek fogházaiba szállítja a bűnösöket. Nyomozása napról-napra szélesebb rétegekre terjed, úgy, hogy most már csak a főzinkosokat fogdoshatja el, mert az összes bűnrészesek befogadására az ügyészségnek nincs elég börtöne és a kincstár máris sokalja a kiadásokat. Pedig, hogy Magyarországon nagyban tűzik a bankócsinálást és ezzel a csalást és hogy egész vidékek lakossága az efféle üzelmektől korrumpálva van, azt eléggé bizonyítják az eddig napvilágra jutott tények, maga a nyomozás és a forgalomban levő hamis bankók.

A mohácsi bankóhamisító bandáról tudósításunkat az alábbiakban adjuk:

A nyomozás mindaddig, míg a főkolompokok meg nem kerültek, igen nehéz volt.

A csendőrségnek minden feltűnést kerülnie kellett, ami bajos, mert a csendőrök polgári ruhát nem viselhetnek. Mixor Vass hadapród az első családprést Budapesten megkerítette, akkor már szabadabban dolgozott a csendőrség a Mohács és vidékén, Baranyamegyében és Szlavóniában letartóztatottak már súlyosan terhelő vallomásokkal segítették a nyomozást.

Igy egy Templom Endre nevű budapesti bankócsináló egyforintos vésetek eladásával is foglalkozott. A véset kölpon volt elég ügyesen készítve. Ugyanez a Templom a Pandur-korcsmában egy izben előadta, hogy ő rézlemezekben ötvenes bankó-kliséket is tudna készíteni. Mire többen az ehhez szükséges pénzt összeadták, s ő hozzá is fogott a klisé készítéséhez.

Mindezek levelek és besugások útján Körner főhadnagy tudomására jutottak. Csakhamar letartóztaták Lukács csendőrszervezőt és Tóski rendőrt. Azóta két más csendőr bűnrészesége is kiderült. Popovics Ignácnál nyoloz bankóprést koboztak el. Ekkor jöttek nyitjára a bankókészítések is. A letartóztatások alkalmával Handlér és másoknál nagy csomó bankót találtak, ötveneseket, tízeseket és egyeseket. Közülük sok egészen primitív, de vannak egészen tökéletesek is. A forgalomban talált hamis bankók ezekkel tökéletesen megegyeztek s így kiderült, hogy a bankógyártók a bankók jó részén már tul is adtak. Így kerültek horogra:

Brasa István, Kis Mákocsa János, Csomor Harmat János, Polyák György, Porkoláb Ferencz, Jakus Pál, Molnár Ferencz, Molnár Lidi, Tóth János, Reizsmann Károly, Eder Sándor, Ribli József, Barcza Istvánné szül. Földvári Zsófi, Tóth Józsefné szül. Kis Juli, Kis Mari, Rózsa József, Kántás János, Lóvas János, Németh István, Mahrwerth Ferencz, Horváth Gáspár, özvegy Kovács Péterné, Brant Péter, Haupt Ferencz, Boros István, Molnár Ferencz, Babos János, Kovácska István, Czainer János, ifj. Babos József, Vincze János, Dobos Ferencz, Demjánovits Adám, Kis György István, Szécsényi István, Dobos Ferenczné, Dobos Andrásné, Müller Gáspár, Essenzfeld Adám, Hamberger Ferencz, Leib Adám, Badi József, Sulyok Gábor, Kapás György, Vesztergrumbi Ferencz, Pandur József, Handler Antal, Tóth József, Czeiner József, Popovics Ignác, Bőczén Gyula, Bőczén Ambrus, Tószoki Imre, Lukács Márton, Auth Ferenczné, Bogár Jánosné, Nagy Józsefné, Tóth Lajos, Auth Mihály, Bogár János, Szabó János, Bernecz János, Heiczinger Pál, Szabó Piti István, Fekete Ferencz, Templom-Kirchner Ferencz, ifj. Bodonyi Ignác, Benedek József, Tamát István, Trikl Antal.

Legujabban megint találtak egy új fajta hamis tízes bankót. A pécsi postaigazgatóság-hoz egy Tolnamegyéből jött pénzcsomóban gyanús tíz forintost találtak. Az osztrák-magyar bank pécsi fiokintezetében konstataáltak, hogy a szóban forgó tízforintos egy kitűnően sikerült hamisítvány, melyet gyakorlott szemnek sem sikerül felismerni. Ez a hamis tízes valamivel keskenyebb az igazinál, a vörös számok kissé elmosódottak. Az esetről sürgős jelentést terjesztettek fel a bankócsinálógazgatóságának.

Erdekes a fokozat az első bankóktól a sikerültebbekig; vannak egyesek, a melyek egészen tökéletesnek. A rajz elmosódott, Handler és Popovits sajátkezüleg rajzolták ezeket.

A bankók egy része különben olyan, hogy a fővárosban nem igen akadna elfogadjuk, a parasztok közt azonban nagyon keltek és el is szaporodtak. Bankócsináló műhelye a többi közt Handlernek is volt Pécsen. Műhelyében különféle műszereket, véseteket, reszelőket, nagyító üvegeket, betűket stb. találtak. A bankó készítése az első időben a következő volt: Rendes papírra ráhelyezte a zöld kopirpapirost, arra rátett egy jó ötvenes bankjegyet s annak rajzát tüvel, vagy valami más hegyes eszközzel kipontozta. Az így készült rajz után lemezekre véste a bankó rajzát és aztán illő festékkel bekenve sokszorosította. A tökéletesebb előállítási módnak csak nemrégiben jött nyomára, úgy, hogy már gépekkel is dolgozott. Márvány, homokkő, és réz bankómetseteket fölös számmal kobo-

szt el a csendőrség eddigelé s előreláthatólag még ezután is szaporodni fog a bűnjelek gyűjteménye.

Az országos pénzhamisító banda ügyében a nyomozást vezető mohácsi csendőrség — mint a legujabb tudósítás jelenti — határozottan megállapította, hogy a banda vezetője a fővárosban volt. A banda fejét még nem osihtëk el, de a csendőrség nyomon van. Egy előkelő fővárosi bankhivatalnokot gyanúsítanak azzal, ki ellen ugyan még nem léphetnek föl, de erősen szemmel tartják s a csendőrség azt hiszi, hogy nem sokára ráteheti kezét. A pénzhamisító banda leginkább hamis tízforintos bankjegyekkel árasztotta el az országot, melyek oly ügyes hamisítványok, hogy most is forgalomban vannak. A hamisítást csak nagyon gondos megfigyelés után lehet észrevenni s a közönség okosan cselekszik, ha jól megnézi a kezébe kerülő tízforintost. Ezekben a hamis bankjegyeken ugyanis a két női alak arczkifejezése egészen más, mint a valódi bankjegyeknél. Bizonyos szomorú vonás van az arczokon. Továbbá a bankjegy mindkét oldalán levő vörös sorozat és szám láthatólag szabad kézzel van rajzolva, úgy, hogy az egyes számjegyek többnyire kissé ferdén állanak. Legfeltűnőbb ismertető jel, hogy a számok színe barnább, máshol meg világosabb vörös, mint a valódi bankjegyek számainál. A banda tagjai a hamis bankókon leginkább a vasuti pénztáraknál és más ilyen élénk forgalmu helyeknél igyekeztek tudni.

Az eddigi nyomozásban részt vettek: Körner csendőrfőhadnagy, Raffain Imre tiszthelyettes, Borsing József és Kardos Géza őrmesterek, László Samu őrsvezető s több csendőr.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 11. —

Hőszűlyedés. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Augusztus 11. Szombat. Róm. kath. naptár: Zsuzsanna. — Protestáns naptár: Tibor. — Görög-keleti naptár (juliuss 30.): Szila. — A nap kél 4 óra 38 perczkor, nyugszik 6 óra 59 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Beméret díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szordán és szombaton. 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Poigari iskola, földszin.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felé érkezik:	
Nagyvárad reggel	5.16	Vör. Csombóci reggel	9.10
Nagyvárad d. e.	11.30	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	8.55
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.55
Erdély felé:		Erdély felé:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	7.—
Soborsinról d. u.	2.30	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
Temesvár felé:		Temesvár felé:	
Vegyesvonat reggel	6.25	Személyvonat d. e.	9.44
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.58	Vegyesvonat este	10.55
Szeged felé:		Szeged felé:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	9.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
Gurahoncz felé:		Gurahoncz felé:	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	9.—
Személyvonat d. u.	5.23	Személyvonat este	6.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

— A differitisz Aradmegyében. Kisje-nördöl írja levelezőnk: A differitisz nagyban grasszál az aradmegyei Tauczon s napról-napra szaporodik a betegségek és halálesetek száma. A hatóság kellő erélyel iparkodik ugyan a járványt elfojtani, de a szerencsétlen lakásviszonyok, a járványkórház hiánya s főleg a nagy tömeg babonassága a hatóság legerélyesebb intézkedéseit megakadályozza.

— Gabriella főhercegnő betegsége. A hét éves Gabriella főhercegnő egészségi állapota

ujra rosszabbra fordult, úgy hogy W i e d e r h o f e r tanár úr becsi udvari tanácsost is betegágyához szolitották. A kis főhercegnő tudvalevőleg tifuszban szenvedett, s három nap óta ujra hagymázos tünetek mutatkoznak rajta. A betegről kezelő orvosa, dr. Kovács György a következő orvosi jelentést adta ki:

„Gabriella cs. és kir. főhercegnő a múlt éjszakát igen nyugtalanul töltötte, a láz 39.8-ig emelkedett s az érverés 140 volt. Csak reggel felé csökkent a láz s aztán három órai alvás következett. Az öntudat tiszta s a táplálkozás kielégítő.”

A főhercegnő állapota — a tegnapi kiadott bulletin szerint nem változott. A láz még mindig magas fokú, de nem állandó, s reggel felé észrevehetően csökken. Az érverés 120—130. A beteg öntudata tiszta, táplálkozása elegendő.

— **Eső.** A központi meteorológiai intézet már napok óta jelezte a zivatart, de az csak nem akart jönni. Végre tegnap nem esett a jóslat, úgy délután 6 óra felé a messzire elborult szürke égből megeredt a jótékony, nyári meleg eső. Lassan kezdődött, majd mindinkább neki-neki támadt és az ég hangos zengése között sűrű sávokban hullott a tikkadt, poros utcákra az eső. Már az esés folyama alatt is lehetett látni, mint tülköl a lég, a növényzet, s mint mosakodnak tisztára a házak porlepett falai...

— **Szerencsétlenség egy vadászatán.** A lovrini kastélyban néhány nap előtt ünnepelték Liptay Magda báróné asszony eljegyzését báró Pittnerrel. Másnap báró Liptay Frigyes, a menyasszony bátyja, ki mintán Aradon végezte iskoláit, széles körben ismeretes, a vendégeivel fűrjadásatra ment; a vadászat javában folyt, mikor az egyik vadász fegyvere véletlenül elsült, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a söréttöltés báró Liptay arcába furdott és súlyosan megsebesítette. A szemei szerencsére sértetlenek maradtak. A gyógyítás hosszabb időt fog igénybe venni.

— **Csillaghullás.** Mintha láthatatlan kezek taszítanák le trónjaikról az égből fényesen ragyogó csillagait, úgy tűnnek le, buknak a semmiségbe, hosszú tüzpálastba temetkezve — egymásután. Néha öt hat is hall alá a csillagok közül. Elfutnak a nagyobb égitestek előtt, még egy ragyogó sziporkát vetnek, melynek nyoma hosszan ott vibrál a sötét kárpiton, s aztán elvesznek a mi számunkra. Most augusztus hónapban fölöttébb élvezetes esténként a csillaghullást szemlélni. S ha a mennybolt káprázatos tűzijátéka a szerelmes leánykák figyelmét eddig elkerülte volna, úgy most nyilvánosan felhívjuk a figyelmüket arra.

— **Rablógyilkosság Békésen.** Békés-ről telegrafálja levelezőnk: Huszti Mihály né, a volt békési lelkész özvegyét meggyilkolták. Szerdán este a nagyon is szerény körülmények közt élő asszonyt elment egy rokonához, hogy — miután minden pénzéből kifogyott — husz forintot kérjen tőle kölcsön. Mint a vizsgálat megállapította, távolléte alatt lopózatott be házába a gyilkos, ki azután a konyhában elrejtőzve várta, míg az özvegy elalzik. Akkor belopózott, a mélyen alvó asszonynak összekötözte kezét-lábát, azután zsinaggal megfojtotta. A szegény asszony tárcájából kivette a kölcsönként husz forintot s azzal eltűnt. Másnap reggel Marjaliskó yék cselédjé rendes szokás szerint tejet hozott az özvegy papnának. Hiába zörgetett, nem tudott bemenni. Rosszat sejtve, hazaszaladt s elhívta magával gazdája leányát. Betörték az ablakot, behatoltak s az ágyon megtalálták a szegény asszonyt szederjes arccal, megfojtva. A gyilkosnak még eddig semmi nyoma.

— **Tűzeset.** Szemlakról írja lapunk levelezője: Oingfein Mihály itteni lakos házikója — míg a házbeliek távol voltak — ismeretlen okból kigyulladt. A csendes idő lehetővé tette azt, hogy a tűz tovább terjedését meggátolják. Nem hagyhatom említés nélkül azon sajnálatraméltó körülményt, hogy

daczára annak, hogy erre nézve alkalmas egyének volnának — községeknek tüzoltósága nincs.

— **Fekete lakodalom.** Hát még ilyen is van a világon? Kérde az olvasó. A feleletet az alábbi eset adja meg: Skierneviczében történt meg az a hallatlan eset, hogy 1000 „józan” zsidó (ezuttal azonban mind beruggott állapotban) kocsi-kon, lóháton és gyalog vonult ki a zsidó temetőbe. Ektelen muzsikaszóval tódultak végig a városban és sokan bohóc jelmezben ugráltak, csörögősapkákkal a fejükön. E bolondériának oka az volt, hogy a mindinkább terjedő kolera nagyon megtizedelte a zsidókat és nagyon megfélemlítette az életben maradtakat. Ezért ők a kolera leküzdése végett egy „fekete lakodalom” rendeztek. All pedig ez a szomorú vigalom abból, hogy a község legszegényebb leányát a legszegényebb fiatal emberhez nőül adják, ellátják őket mindenrel, biztosítják jövőjüket, a lakadalomra meghívják az egész hitközséget és az esketést a temetőben hajtják végre. S bár Koch és Pasteur tanárok még nem igen próbálhatták ki ennek az új eljárásnak a hatását — a skierneviczei zsidók mégis nagyon biznak benne.

— **Legázoltaja vagon.** Lingurár Miklós monyászi kőbánya-munkás — mint levelezőnk jelenti — a napokban munka közben majdnem életét vesztette. Lingurár Miklós ugyanis a mint tolt a kőbányából a pályakocsit, valamiképen a kocsi alá került és súlyos sérüléseket szenvedett. Rögtön beszallították a kórházba, de kihallgatni nem lehetett, mivel nem volt eszméletnél.

— **Nyilassi Matyi dinnyeje.** Nyilassi Matyinak, a mi kedves ismerősünknek, a ki még e hó során, a budapesti városligeti szinkörben nyaral, nagyon csiklandozta az orrát a sárgadinnyeillat. Oda megy a ligetben a kofához s kéri, adjon neki egy pompás dinnyét.

— Tessék, ez a legeslegpompásabb, ennél már jobb sem kell. Szagolja csak, olyan mint a balzsam!

— De jó dinnyét adjon!

— Kitűnő ez!

— Meg mer rá esküdni?

— Meg én.

— De igazán?

— Egészen igazán.

— A becsületére?

— A becsületemre.

— Tanuk előtt?

— Tanuk előtt.

— Tudja mit néni. Én Nyilassi Matyi vagyok a városlegetből. Tudom, hogy ismer. Azt kérem, hogy igazán jó dinnyét adjon.

— Ah, Nyilassi Matyi! A ténsur Nyilassi Matyi, a ki olyan czukrosan játszott az este a Katonák falun című darabban. — Ah, az már más. Akkor nem ezt adom.

— De hát miért? Hiszen azt mondta az imént, hogy ez a legeslegpompásabb és megakart rá esküdni tanuk előtt.

— Na, tudja az olyan futó vevőknek! Az igazat megvallva, az valóságos tök. Ezt vegye a ténsur Matyi ur, ezért már felelek.

S az a dinnye aztán csakugyan — rossz volt!

— **Akinek leány nem kell.** Virág András óboesei lakosnak a portáján, a jó golyamadarra vártak. Virág András nagyon boldog volt s képzeletében már látta azt a délczeg fiút, aki az utódja lesz. De a golya véletlenül kis leányt hozott fiúcska helyett. Amikor a felesége ezt hírül adta Virág Andrásnak, ez féltörőn neki rohant a feleségének s éles késsel megfenyegetve, így kiáltott:

— Akkor megöllek a leányt, ha gyűtt!

Az asszony magához szorította kis csecsemőjét, hogy megvédje az apja dühétől. A jelen voltak lefegyverezték a dühöngő férfit; ekkor azonban kiderült, hogy az asszony nagy rémületében agyonnyomta az újszülött leánykát.

— **Az életmentő tanító.** Két kis leány furdott tegnap délután a Tisza hullámaiban, nem messze a parttól. E közben a kisebbik mély gödörbe talált lépni és felbukott. Nénje megrémülve és sirva sietett megmentésére, de akkor mindkettőjük felett öszeszeoptak a hullámok. A parton észrevették a szerencsétlenséget, de senki sem

mert a gyermekek segítségére menni. Az ámuló és jajveszékélő tömegen keresztül törve magát Szigethy Imre, derék városi tanító, ruhástól a habok közé rohant s szerencsésen a partra hozta a már fuldokló leánykakat, akik a gyors segítségie csakhamar magukhoz tértek. A bátorszívű tanítót lelkesen megéljenzették.

— **A flegma netovábbja.** Lord Rosse híres angol gépészmérnökéről minden ismerőse tudta, hogy nagy flegma, de az a hidegvérűség, a melyet néhány nap előtt tanusított, mégis mindenkit bámulatba ejtett. Séta közben egy gyár előtt haladt el, a melynek az udvarán egy gözgép dolgozott. Oda állt a gép elé és nagy figyelemmel nézte. Egyszerre a fejét rázni kezdte, elővette az óráját, és hol a gépre, hol az órára nézett. A művezető nem tudta, mit jelent az idegen ember különös magaviselete.

— No, mi a baj? — kérde végre — mi nem tetszik önnek?

— Oh, — felelé Rosse — nekem minden tetszik; csak azt várom, míg a gép a levegőbe röpül.

— A légbő röpül? — kiáltá megrémülve a művezető; — ember, elment önnek az esze?

— Nem; de ha a laza csavarral még tíz percig dolgoznak, a gép okvetlenül megindul az ég felé.

A művezető megvizsgálja a gépet, elsápad és hirtelen megigazittatja a veszedelmes csavart.

— Az ördögbe is! — kiáltá azután — nem tudott ön előbb beszélni?

— Welli — felelé a lord, — minek szoltam volna? Hisz még úgy sem láttam gépet a levegőbe röpülni.

— **Két koporsó.** Egy jótékonyágáról ismert bécsi matróna, GalandaUER szül. erdősi Baierdorff Julia orvosai tanácsára Buziás furdóba indult, de utközben rokonai látogatására Temesvárotól időzvéen, itt hirtelen megbetegedett és meghalt. A temetés tegnap délután 4 órára volt kitűzve az elhunyt vejének, Kubitsék Károly fakereskedőnek házából. Mikor a halottaskocsi előállott és dr. Löwy Mór főrabbi épen megakarta kezdeni a szertartást, észrevette, hogy az udvar hátsó részében egy másik halottaskocsi áll, mely körül néhány gyászaborult alak s egy katolikus káplán csoportosul. Ugyanabban a házban, ugyanis egy molnárlegény öt esztendő fiacskája halt meg s a véletlen úgy akarta, hogy mindkét temetés egy és ugyanazon órára tűzetett ki. A rabbi, hogy a kölcsönöz zavarásnak elejét vegye odaküldte a templomszolgát, tudakolná meg, nem lehetne-e a kapujában tartandó zsidószertartást előbb elvégezni. A szolga úgy látszik csak felületesen kérdezősködött, mert azszal jött vissza, hogy a katolikus pap még el se kezdte a besztertelést, s addig még jókora idő fog elmúlni. Erre a rabbi belekezdett a czeremóniába, de a kórus alig énekelt néhány ütemet, mikor az udvar háttérben is fehangzott a „Landate pueri.” A zsidó kántor erre halkabb hangon folytatta a gyászeneket s mindkét szertartás zavartalanul folyt le. Most a rabbi a koporsóhoz lépett, hogy elmondja a gyászbeszédét, de ugyanakkor a katolikus gyászmenet elindult, és a zsidó gyászközönség sorfalat kellett, hogy képezzen, mert különben a második gyászokosi nem juthatott volna ki az utcára. A rabbi félbeszakította szónoklatát s imára kulesolt kézzel fordult a kis koporsó felé, mely példát a zsidó hívek megatva követték. Mikor a katolikus gyászmenet kiért az utcára, dr. Löwy folytatta beszédét, mondván: „Emigy vonulunk el mindnyájan egymás előtt a tulvilágra, és senki se mondhatja, senki senki se tudhatja, mikor kerül reá a sor. De bármikor, s bármely egyház kebelében szólítson is az ur utunkra, a földolog miképen élünk, mit mivelünk és hogyan jelenünk meg az egyetlen és igazságos isten színe előtt.”

— **Othello uniformisban.** Ungváron a napokban véres szerelmi tragédia történt. Kottlár Pál 66-ik gyalogezredbeli tizedesnek szeretője volt Romankó Mária, a ki nemrég új helybe lépett, a hol nem engedték meg, hogy szeretője látogassa. A leány ezt meg is mondta kedvesének, de ez azt hitte, hogy a leány ráunt s le akarja rázni a nyakáról, s csak ürügykép eszelte ki azt, hogy a hozzávaló járást megtiltották neki. A féltékeny szerelmes bolond fővel elhatározta, hogy megöli a kedvesét. Alkonyatkor elsétált vele

az ugynevezett zugó-telepig s itt ölelgetés közben össze-vissza szurkálta az oldalfegyverével, aztán beledobta az Ung-csatornába. A leány könyörgésére kisegítette a vízből, de csak azért, hogy még egy párszor megcsókolja, aztán újabb szurásokat ejtett rajta s újra visszadobta a vízbe. Ezután megmosta a folyóvizben oldalfegyverét és visszament a kaszárnyába és lefeküdt. A leány csak akkor mert segítségért kiabálni, miután gyilkos szeretője eltávozott. Kiabálására többen oda-futottak s a leányt, — a kiből csak egy patakzott a vér, — a kórházba szállították. Életben maradásához nem igen táplálnak reményt. A gyilkos katona jóízűen aludt a kaszárnyában, mikor elfogták. Elsinte tagadta tettét, de a szuronyán levő vérfoltok ellene bizonyították s akkor bevallotta bűnét.

— **Megbőszült játékos.** Madridnak egy ismeretes játékbarlangjában, mely a Puerta del Salon van, e hónap 4-én reggeli két óra tájban, megjelent egy uriasan öltözött, Eusebio Castillo nevű fiatalember, odaült a játékasztalhoz s pillanat alatt elvesztette összes pénzét, ami nála volt. Erre egy barátjától kölcsönkért még egy kis pénzt s elvesztette azt is. Azután kirohant a tereméből s mindenki azt hitte, hogy hazament, a balszerencsésén buslakodni. Tizenöt-husz perczozel utóbb azonban Castillo újra belépett a terembe, nagy zsebkendőt terített a játszó asztalra s fölkiáltott:

— Ide a pénzt! Mind!

A többiek azt hitték, hogy tréfál, s tovább játszottak. Castillo azonban revolvert rántott elő, a bankarra szögezte s azt mondta:

— Csak semmi komédia, mert különben lepuffantalak. Hamar hát, elő a pénzzel!

S mialatt beszélt, összekotorta az asztalon heverő arany- és ezüstpénzeket és bankjegyeket, belekötötte a zsebkendőbe s azzal a barátjával együtt, akitől előbb kölcsönt kapott, kirohant az utcára.

A játékbarlang tulajdonosa „Tolvaj!“-t, „Rabló!“-t kiáltozott s a játékosok, mintegy huszan, mikor magukhoz tértek, utána rohantak a rablóknak. A Puerta del Solon és a szomszédos utcákban erre valóban rémes embervadászat indult meg. Castillo először is rálőtt egy csoportra, amely üldözte, de nem talált senkit. Egy rendőr, ki a téren állott, meg akarta fogni Castillót és társát, de egy revolver-golyó leterítette. A Calle Mayorban egy másik rendőr akarta utjukat állani, de Castillo azt is lelötte, s rohantak tovább eszökveszetten. Mialatt Castillo lefelé sietett a Calle Mayoron, társa oldalt tért s elbujt a Calle Tetuanban egy építő-állvány mögé, a hol a rendőrség meg is találta és megfogta. A rettenetes zaj és lövések ezalatt figyelmesé tettek a belügyminiszteriumban szolgálatot tevő csendőröket, akik most kivont karddal szintén utánvetették magukat Castillonak. — Egy csendőr utol is érte s kardjával néhány hatalmas csapást mért a hátára. Castillo azonban kirtelen megfordult s a lábába lőtt a csendőrnek és azután tovarohant. Egyszerre csak egy mellékutczából előfutott egy éjjeli őrs s testébe dőtte Castillonak a dárdáját. Castillo összesett s az odagyülekezett nép agyonverte volna, ha a csendőrök meg nem mentik s a kórházba nem viszik, ahova a megölt két rendőrt meg a csendőrt is bevitték. Ezzel vége szakadt a hajszának.

Eusebio Castillo egy előkelő granadai család fia. A vizsgálobírónak azt mondta, hogy mindenáron pénzt akart szerezni, hogy Granadába utazhassék az a p j á h o z, a kit meg akart gyilkolni, mert nőül vette az ő menyasszonyát. A két megsebesített rendőr életéhez kevés a remény. A madridi sajtó fel van háborodva s követeli a kormánytól a játékbarlangok becsukását.

— **Olasz daltársulat Dobránszky söröcsarnokában.** Az aradi közönség ma és holnap este azon kellemes helyzetben lesz, hogy egy kitűnő olasz daltársulat előadásában fog gyönyörködni. A kitűnően szervezett daltársulat oly magas művészi nívón áll, hogy az aradi közönségnek méltán élvezetes estét fog szerezni. A nápolyi mandolin-társaság jó hírnevű tenoristája Flaminio Denzó, ki elég jól ösmert művész a maga temében és elég garantiát nyújt arra nézve, hogy az aradi műértő közönségnek egy kellemes estéje lesz. A műsor elég érdekesen van összeállítva és magában foglalja többek között Mst. Tostti és Mst. Denzó legjobb szerzeményeit. Azt hisszük, hogy az aradi

műértő közönség annál is inkább pártolni fogja az olasz társulat előadásait, mivel azok művészi előadásuk által Európa minden városában a legnagyobb műgénynek megfeleltek.

HYMEN.

Stengl József sarkadi uradalmi földbérlo napokban jegyezte el I r i t z Samu, makói kereskedő kedves és szép leányát, H e l é n t.

GYÁSZROVAT.

† **Vizer Elza,** Vizer Lajos, aradi ügyvéd kedves kis leánya halt meg tegnap, élete tavaszán, mérhetlen csapással sújtva s mélyen szomorodott atyát. A család gyászjelentése a következőleg hangzik: Vizer Lajos saját, ugy gyermekei Szeréna és Mártha, valamint számos rokonai és jóbarátai nevében is megtört szívvvel tudatja forrón szeretett s felejthetetlen leánya, illetőleg testvérök és rokonuk Elzának folyó évi augusztus hó 9-én, esteli fél 9 órakor, életének 11-ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett jobblétre szenderültét. A boldogult hült tetemei augusztus 11-én, d. u. 5 órakor fognak Wesselényi-utca 9. számú saját házból, a helybeli róm. kath. sirkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő gyászmise-áldozat augusztus hó 13-án, d. e. 8 órakor fog a t. Minorita-atyák templomában a Mindenhatóknak bemutatni. — Aldás emlékére!

† **Brassoványi Endre** elhunytáról vettük részvételt a következő gyászjelentést: Alólírottak fájdalomtelt kebellet tudatják saját, valamint számos rokonai nevében is forrón szeretett férj, édes atya, após és rokonuk Brassoványi Endrénék f. évi augusztus hó 9-ikén d. u. 1 órakor, életének 66-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett jobblétre szenderültét. A kiszenvedett hült tetemei augusztus hó 11-ikén d. u. 5 órakor fognak a Magyar-utca 26-ik számú házból a helybeli róm. kath. közös sirkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő gyászmise-áldozat augusztus hó 13-ikén d. e. 9 órakor fog a ft. Minorita atyák templomában a Mindenhatóknak bemutatni. Aldás emlékére!

SZINHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* **Rónaszéki és Barna premierje.** Említettük már, hogy Rónaszéki Gusztáv és Barna Izsó „Huszárok Frankhonban“ czim alatt operettet irtak, melyet Krecsányi Ignác, a budai szinkör igazgatója elfogadott előadásra. Az operettére, melynek e hó 18-án lesz Budán a premiéreje, erősen készül már a társulat és az ottani publikum nagy várakozással néz elé. Rónaszéki és Barna operettejét a télen a színházszínház Aradon is elődjá.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Vérben van a hűn.

Könyes szemekkel állott tegnap az aradi kir. törvényszék előtt egy fiatal ember, Tarsoly József, akit most ujabbban három évi fegyházra ítélték.

Szinte fájt látni, hogy egy intelligens, jobb sorsra érdemes ember ismét elveszett a társadalomra nézve, melyből ő taszitotta ki magát.

De hát maga szerezte, amit kapott. A vérebén van már a bűn, tisztességesen élni nem tud, hozzászólt s fegyház levegőjéhez, a gonosz czimborákhoz, kik a rosz utra csábították.

Rövid a pálya, melyet megfutott, s — tragikus.

Nagyváradon végezte el a gymnasiumot. A lebujkávéházak előtte még ismeretlen élvei csábították. Leült a kártyasztal mellé, barátságba keveredett bűnben rögzött egyénnekkel, aztán pedig — lopott.

Talán öntudatlanul, gyermek észszel, nem gondolva meg tettének súlyát, annak következményeit.

Csak akkor ébredt késő bánatra, mikor a munkácsi fegyház egyik ozeilájában maga előtt látta kárbaesett ifju életét.

Négy hosszú évet töltött ott. A fogság alatt kitanulta a szobrászatot, s kiszabadulása után munkába állt. Azonban nem sokáig maradt a tisztességes uton.

Mármaros-Szigetre kerülve, ismét valami bűnügybe keveredett, — állítása szerint ártatlanul — s a már kiszabott büntetés elől menekült Aradra, hol többrendbeli betöréses lopást követett el.

Legelsőben Goldschmidt Mihály, majd Tones Ede üzletébe tört be, s onnan lopott különböző élelmiszereket és némi kis pénzt, hogy éhen ne haljon. A Bonts-téle ház udvarán aztán elcsipték, s a bíróság elé állították, mielőtt tervezett, harmadik aradi betöréses lopását elkövethette volna.

Tettét mindjárt az első kihallgatás alkalmával beismerte.

— Hát miért nem állott munkába? — kérdezték tőle.

— Nem kaphattam volna alkalmazást kérem. El vagyok itélve, s a munkakönyvem Mármarosszigeten maradt.

— A betörések alkalmával kisebb összegeket lopott el?

— Igen kérem. Hol egy, hol két forintot. Nem akartam én megkárosítani a kereskedőt, de a megélhetés, a nyomorúság rávitt a bűn ösvényére.

Az aradi kir. törvényszék tegnap ítélkezett Tarsoly József felett, s öt kétrendbeli betöréses lopásért, egy rendbeli betörési kísérletért három évi fegyházra ítélte. A szigorú büntetést az magyarázza meg, hogy Tarsoly az előbbi büntetése daczára visszaesésben volt, s javulási szándékot egyáltalán nem mutatott.

§ **A holtak nem beszélnek.** Kovács Tamásné, egy csabai asszony állt tegnap délelőtt az aradi kir. törvényszék előtt, kit avval vádoltak, hogy váltót hamisított. Ugyanis a csabai népbankhoz egy váltót nyújtottak be, melyen Kovács Tamás szerepelt, mint elfogadó és az egyedüli elfogadható zsiráns Szák K. András volt. De Szák megesküdtött, hogy az aláírás hamis. A hamisítással Kovács Tamásné volt vádolva, ki avval védte magát, hogy ha hamis is Szák András aláírása, ő nem bűnrészes benne, mert a váltót az időközben elhalt férje, Kovács Tamás és az ugyancsak elhalt Lauer Károly, volt csabai népbanki pénztárnok állították ki. A törvényszék bizonyítékok hiányában az asszonyt felmentette.

TÁVIRATOK.

Az Andrássy-uti villamvasut.

Budapest, augusztus 10. (Saj. tud. táv.) Az Andrássy-uti földalatti villamos vasut építését hétfőn megkezdik. Az építéssel a milleniumi kiállításig elkészülnek.

Eszterházy gr. csikója.

Budapest, aug. 10. (Saj. tud. távirata.) A „Magyarország“ felháborodva írja, hogy tatai Eszterházy Miklós gróf egyik csikóménjét Kossuthnak nevezte el.

Asztaloslegények sztrájkja.

Budapest, auguszt. 10. (Saj. tud. táv.) Az asztalosmesterek mai gyűlésükön nem fogadták el a segédek ultimatumát. Eszerint a legények a sztrájkot valószínűleg holnap megkezdik.

Elhunyt matróna.

Nagyenyed, augusztus 10. (Saj. tud. táv.) Zeyk Károlyné, Tisza Etelka anyósa, 78 éves korában meghalt.

Letartóztatott kereskedő.

Kolozsvár, augusztus 10. (Saj. tud. táv.) Nagy feltűnést kelt, hogy Kohn dugaz-

dag kereskedőt, kinek Kolozsvártt öt üzlete van, Deesen letartóztatták gyanus üzleti manipulációk miatt. A törvényszék Kohn letartóztatását helybenhagyta.

Szörnyethalt bankóhamisító.

Kolozsvár, auguszt. 10. (Saj. tud. táv.) Mayer Józsefet elfogták bankóhamisításért, de szerencsésen megszökött. Csak harmadnap találták meg holttestét. A futástól valószínűleg szívvelhűdést kapott, vagy a napszúrás ölte meg. Özvegye és hét árva vája siratja.

Felsőgárd gróf.

Trieszt, augusztus 10. (Saj. tud. táv.) A görei törvényszék gróf Adechi Paniga tengerészt felségértésért két évi súlyos börtönre ítélte. Paniga olasz földön követte el a felségértést, hol elfogták és kiszolgálták Ausztriának.

Nagy tüzek.

Brünn, augusztus 10. (Saj. tud. táv.) Nisovitzban 32, Freibergben pedig 16 ház égett le. A kár roppant nagy.

Elítelt anarkisták.

Dijon, auguszt. 10. (Saj. tud. távirata.) Az esküdtszék három anarchista Caserio és az anarchista propaganda dicsőítése miatt 3 évtől 5 évig terjedő fegyházra ítelt.

Az orosz nagyhercegi pár veszélyben.

Pétervár, augusztus 10. (Saj. tud. táv.) Az új nagyhercegi pári, amint esküvő után falusi birtokára kocsizott, belezuhant kocsijával egy árokba. A nagyhercegné férje fején keresztül zuhant alá s a szenvedett apróbb horzsolásokon kívül keze is megrándult. Állítólag a kocsis elvált a tüzijátéktól s úgy hajtott a hid mellé, mások ismét a nihilisták csinyjét látják a dologban, kik valószínűleg a hid lábát elfűrészték.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, augusztus 10.

(S. ss.) Daczára a nagy hozatalnak, élénk lefolyású volt a mai hetipiacz, a spekuláció és malmaink egyaránt kedvező vételkedv mellett vásárolták, a mi arra mutat, hogy van szándékuk az idén is, — daczára a tavalyi óriási veszteségnek — gabnát nagyobb mennyiségben beraktározni.

Az amerikai magasabb jegyzésekre beállott hausse tudott piacunkon — ideiglenesen — néhány krajczár áremelést előidézni.

A tengeri-vevésokről naponta aggasztóbbnál-aggasztóbb hírek érkeznek, ugy a dohánnyól is, s most már bizton állíthatjuk, hogy az idén mindkettőből jóval a középenn alulile sz a termés. Az árak nem változtak. Arpa sürgősen kerestetett, ugy sörment szeszfőzdek részéről. Az ára 20—30 krral javult. A rozsára tekintettel a tavalyi készletre, csak lassan emelkedik. A kínálat mérsékelt volt. A zab ára a jelentéktelen hozatal következtében javult.

Eladatott:

b u z a I. rendű 1000 mmázsa 5 frt 70 krtól 6 frt 10 krig.

b u z a II. rendű 2000 mmázsa 5 frt 40 krtól 5 frt 70 krig.

r o z s 500 mmázsa 4 frt 70 krtól 4 frt 80 krig.

z a b 50 métermázsa 5 frt 20 krtól 5 frt 40 krig.

A r p a 600 mmázsa 5 frttól 5 frt 40 krig.

T e n g e r i 400 mmázsa 5 frt 10 krtól 5 frt 40 krig.

r e p o z e 7 frt 50 krtól 7 frt 80 krig.

— Meghosszabbított érvényességi idő. Az osztrák-magyar-svájcz kötelékben Gácsország-ból Svájcba rendelt gabonára 1891. január 1-től érvényes III. rész 4. dijszabási füzet, és az osztrák-magyar-svájcz-délibádeni áruforgalomban 1888. október 10-től érvényes III. rész 4. (gabona) dijszabási füzet érvényességi tartama, — mint a »Pester Correspondenz« jelenti, — újból f. évi augusztus 31-ig meghosszabbított.

— A házalás eltiltása. Seps-Szent-György r. tanácsú város a kereskedelemügyi miniszter által jóváhagyott szabályrendelettel a házaló kereskedésnek területén való gyakorlását eltiltotta. Erről az érdekelteket ezennel értesíti az aradi kereskedelmi és iparkamara.

— Önálló magyar gőzhajózási társaság. A Duna-gőzhajózási társaság vezérkörei abban a reményben élnek, hogy a magyar kereskedelemügyi miniszter kénytelen lesz elejteni a magyar folyamhajózásról szóló törvényjavaslatot és szerződést, mely a legmagasabb kabineti irodában fekszik. E reményüket arra a memorandumra alapítják, melyet az osztrák kereskedelemügyi miniszter dolgozott ki s mint állítják, már szintén deponált a kabineti irodában és a melyben hivatkozással a vám- és kereskedelmi szerződésre (?) a legerélyesebben tiltakozik az ellen, hogy egy Ausztria által »megmentett« és nagy évi szubvenczióval fenntartott forgalmi vállalatot Magyarország a legérzékenyebben károsítson, sőt tán feenálásában veszélye tessen. Amde ugyanabban a memorandumban az is benne lenne, hogy Ausztria az ellen nem tehetne kifogást, ha a magyar kereskedelmi miniszterium a m. kir. államvasutak dunai hajóraját a szükséghez képest szaporítaná és azok járatait a ki-és bevétel követelményei szerint kiterjesztené. Hisz ez a legmrevebb ellenmondás, ha egy a Dunagőzhajózási társaság ellen állítólag versenyvállalat támogatása a vám- és kereskedelmi szerződést sérti, — nem sokkal inkább és élesebben sérti egy olyanakk közvetlen alkotása a kormány, illetve az állam által? Ez az egész agitáció érvelésével együtt üres és aligha lesz foganatja. L u k á c s javaslata még elintézetlenül fekszik ugyan a kabineti irodában, de csak azért, mert az elintézés a parlament nélkül való időben, a mely összeesik az üzleti szezon morte-tal, éppen nem lenne opportunus. De szeptemberben előveszik az ügyet és ha W u r m b r a n d grófnak igazán nyomós kifogásai vannak a magyar törvényjavaslat ellen, akkor majd utasítani fogják, hogy értekezék Lukácsal és ezután fog a korona dönteni. A tőzsdén, alkalmasint azért, hogy a Dunagőzhajózási társaság kurzusait felfelé kergessék, azt sugdoszák, hogy már azért sem látszik valószínűnek, hogy a Dunagőzhajózási társaságnak egy nagy versenyvállalat által ártani engedjenek, mert annak nagyrészvénye-ei közt igen magas személyiségek is vannak. Ez épp oly rut, mint ostoba fogás: azokon a helyeken, a melyekre célozgatnak, ily körülmény soha, de soha nem birt befolyással a döntésre nyilvános gazdasági ügyekben.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi aug. hó 6-án. Fizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli súlyban) 40.—41. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 40.—41¹/₂. krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgron felüli súlyban) 42.—42.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klgr. súlyban) 42.—43. krig. Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban) 44.—45. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli súlyban) 40.—41. krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. súlyban) 41.—42. krig. — Könnyű (pkint 220 klgr. terjedő súlyban) 43.5—44.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgr. felüli súlyban) 42.—42.5 krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. súlyban) 42.—42¹/₂. krig. — Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő súlyban) 42.5—43.5 krig. Sertés létszám 1894. aug. hó 7-én volt készlet 187,029 darab. 1894. augusztus hó 8-án felhajtott: 3212 drb. 1894. augusztus 8-án elszállított 3657 drb. 1894. aug. 9-én maradt készletben 186,584 drb. — A h i z o t t s e r t é s ü z l e t i r á n y z a t a Változatlan.

S z e s z ü z l e t.

— Augusztus 10. —

Mad jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 54.50, kleszárban 54.75 hordó nélkül per 100 liter % beárterve 55 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az »Aradi Közlöny« távirati tudósítása. —
Budapest, augusztus 10. d. n. 5 óra.

F	J	Állapot	100 klg. ár	
			frttól	frtig
Buza bászai uj			6.55	6.80
Buza tiszavidéki			6.50	6.75
Buza pestvidéki			6.50	6.75
Buza fejérmegyei			—	—
Buza bácskai			5.05	5.15
Roze uj, I-ső rendű			5.05	5.15
Roze uj, II-od rendű			5.—	5.05
Arpa takarmány			6.30	6.60
Arpa égetni való			6.—	7.—
Arpa sörfőzdei			7.30	8.40
Zab			5.80	6.10
Tengeri bászai			—	—
Tengeri másnemű			5.75	5.80
Káposzta-repoze bászai			—	—
Köles			—	—
Buza szept.-okt.			6.68	6.70
Buza márc.-ápr.			7.07	7.09
Buza máj.-jun.			—	—
Roze szept.-okt.			5.16	5.18
Tengeri jul.-aug.			—	—
Tengeri aug.-szept.			6.78	6.75
Tengeri októberre			—	—
Zab márc.-ápr.			6.11	6.14
Zab szept.-okt.			5.84	5.86
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.			9.60	9.65

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. augusztus 10.

Magyar aranyjárdék 4%	121.80
Magyar koronajárdék 4%	95.85
Magyar arany 4 ¹ / ₂ %	126.50
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ %	102.—
Magyar keleti vasút 1876.	124.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyeremény-sorsjegy kölesön	152.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák papírajárdék	98.50
Osztrák járdék ezüst	98.50
Osztrák járdék arany	122.—
Korona járdék	98.—
1860-ki államsorsjegyek	146.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1005.—
Magyar hitelbank részvény	452.—
Osztrák hitelintézet részvény	362.—
Osztrák-magyar államvasut	363.80
20 frankos arany (Napoleonador)	9.87
Német birodalmi márka	61.05
London	124.70
Páris	49.40

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

J. D. (Makó), Kellemesen lepne meg az a bizonyos „ügy“ minél hamarabbi rendezése.

VIZJELZÉS.

1894. évi augusztus hó 10-én reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérő °	Időjárás	Vizállás	
			ostimétr.	ostimétr.
Branyioska	+ 17°	derült	+ 6	—
Arad	+ 22°	derült	— 86	—
Makó	+ 25°	derült	+ 16	—
Szeged	+ 23°	derült	+ 6	—
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelöl.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelöl.
Arad, 1894. augusztus 10.

A m. kir. folyammérőki hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Augusztus 10. —

Fehér Kereszt szálloda: November F. igazgató és társulata, New-York. Schöllner Ferencs hivatalnok, Budapest Bárdosy György postamester, Boicsa. Lusztig Nándor kereskedő, Bécs. Klauber Lipót kereskedő, Bánlak. Dr. Koch Lajos ügyvéd, Budapest.

Vas szálloda: Fiker József vendéglős, Soborsin. Karton Adolf kereskedő, Borosjenő.

Három Király szálloda: Marzós Zoltán jegyző, Dézna. Kocsis Károly kereskedő, Temesvár. Kure János jegyző, Szapáryliget.

Arany Kulcs szálloda: Klein Mór kereskedő, Világos. Paskutz Márk esperes, Világos.

Vasúti szálloda: Módos Mihály megyei állatorvos, Nagyszalonta. Gabnay Ferencs erdőgondnok, Temesvár. Munk Jakab vállalkozó, Nagyvárad. Hoica Schmidt Károly gör. kath. plébános, Nagy-Osztó. V. Bálint Sándor gör. kath. lelkész, Magyar-Peterd.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Miskolcz.

18277/III. szám.

678. 3-3.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Garam-Berzencze állomásán a vendéglői üzletre 1894. évi október hó 1-től számítandó 3 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázati hirdetnek.

A nevezett vendéglőt bére venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatokat folyó évi augusztus hó 15-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához e cím alatt: »Ajánlat a garam-berzenczi pályavendéglő bérletére 18277/III számhoz« lepecsételt borítékban tértevény mellett nyújtsák be.

Az ajánlattevő köteles a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána folyó évi augusztus 14-én déli 12 óráig bánatpénzként 200 frtot készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 25. ajtó sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre szabadon választhasson.

Miskolcz, 1894. évi július hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

1868. év óta bevált szer.

BERGER-féle gyógy-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában nagy sikerrel alkalmaztatik

mindennemű bőrkétegek

ellen, nevezetesen ideült pikkely-sömör, koss s dődi kétegek, ugyancsak orv-rezesség, óvar, fagydag, láb-liszadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalma a kátránynak 40 %, az é minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak a sok évtizedes végett határozottan Berger-féle kátrányszappan megrendelése s az ismert védjegyre való figyelmes oda kéreik. Ideült bőrbetegségeknél sikerrel alkalmaztatik a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. Amely esetben ezek jobbnak találhatók, csak a Berger-féle kátrány-kénszappan kérendő; miután a kátrány-utannak hatékonyabbnak bizonyultak. A gyengébb kátrányszappan a

arbor tisztítószereket

elavosításra, a gyermekeknek valamennyi fejbetegsége ellen feltömlőn borított mosdó s fürdőszappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

80% glicerint tartalmazó s finom illatú.

Az összes fajták használati utasítását együtt 25 kr. A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők a Benzoe-szappan a bőr finomítására, berax-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr simítására himlőhelyeknél s mint hatékony szappan, lothalyol-szappan rheuma s arörvesség ellen, szepit-szappan igen hathatós, Tannin-szappan láb-liszadás s hajkihullás ellen; fog-szappan a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután számtalan hatékony utasítást vannak. Gyár s irodánk: G. Heil & Comp. Troppau. Kérem: a kátrány s a kenőanyagok gyártásánál Németországi

Kapható Aradon!

Rozsnyay Matyas, Kiss István, Ring Lajos és Demkó Géza urak gyógyszerterében, különben pedig a magyarországi legtöbb gyógyszerterekben.

338 6-6

10728. kh.

2-3.

Végzés.

Arad város területén egy gazdátlan kutya kóborolt, mely egy embert megmárt s leüttetvén, a megejtett boncolás alkalmával rajta a veszség kór állapotot meg, a miért is az 1888. évi VII. t. cz. 68. §-a s a 40000/888. sz. a. kelt magas rendelet 188. §-a alapján a 9666/894. sz. a. elrendelt szájkosarazását, vagy kötve tartását a kutyáknak további 40 napon, azaz 1894. évi augusztus hó 6-tól 1894. évi szeptember hó 16-ig meghosszabbítom.

Erről a város közönséget tudomásvétel és alkalmazkodás végett azzal értesitem, hogy a kitett idő alatt szájkosár nélkül járó kutyák elfogatni s a gyepteren megsemmisíteni fognak, míg a tulajdonos a hivatkozott törvény 154. §. i. pont alapján büntetetteti fog.

Arad, 1894. évi augusztus hó 6.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Kiadó**Aradon a piacz-téren létező Maistrovich-féle fogadó**

f. évi november 1-től kezdve.
Értekezhetni ugyanott.

M. kir. államvasutak.

99489. A. V. szám.

2-3.

Pályázati hirdetmény.

A püspök-ladányi légszeszvilágítás átalakítása folytán visszanyert 88 drb részint teljesen jó karban levő, részint pedig kisebb javítást igénylő pillangó lángzóval ellátott vörösrézből álló (egyes darabok nickelezve) naphtalin tartókat eladni szándékozván, felkérjük az érdekelteket, hogy azok megvételére vonatkozó és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat a következő felirással: »Ajánlat a 92287/94. számhoz, naphtalin tartók megvételére« folyó évi aug. hó 18-ig az alulirt igazgatóság anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest VI. Andrassy-ut 73. II. emelet) benyújtani sziveskedjenek.

Az eladni szándékolt naphtalin tartók budapesti központi szertárunkban (józsefvárosi pályaudvar) megtekinthetők.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, azaz aug. 17-én déli 12 óráig a megvenni szándékolt tartóknak az ajánlati egységárral számított 5%-a bánatpénzként teendő le főpénztárunknál. Bánatpénz nélküli vagy elkésve beérkezett ajánlatok figyelembe nem vehetők.

Egyebekben a m. kir. államvasutaknál az ócska anyagok eladására 129381/91. sz. a. fennálló feltételek mérvadóak.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak.

95305/94. szhoz.

725. 3-3.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1894. évi szeptember hó elsejétől december hó végéig szükséges 800 métermázsza csepü vagy 900 métermázsza jutefonal és az 1895. évben szükséges 1600 métermázsza csepü vagy 1800 métermázsza jutefonal szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet, melyre részletmennyiség szállítására is tehető ajánlat.

Az ivenként 50 kros okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1894. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt csepü értékének 5%-a legkésőbb 1894. évi augusztus hó 30-ikának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztárána letendő

A szállításra nézve mérvadóak és kötelezők a 129381/91. sz. általános szállítási, a csepü szállítására vonatkozó 40322/92. sz., és a jutefonal szállítására vonatkozó 94683/92. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az igazgatóság anyag és leltár-beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módok leírása az ajánlatot tenni szándékozókknak a fentnevezett anyag- és leltár-beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak.

»Aradi Nyomdarészvénytársaság« könyvnyomdája.

M. kir. államvasutak.

104540 sz.

3-3.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szolnoki pályaudvaron létesítendő 24 állású mozdonyoszin, fűtőházi iroda-, laktanya és szertárépület, viztorony, szénraktár, továbbá tisztítóödröt, vizdaruaknak és csatornák előállításához szükséges összes munkákra.

A tervek, a költségvetések, az egységár-jegyzéki minta, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapestben a m. kir. államvasutak magasépitményi ügyosztályában (Teréz-körút 56. III. em. 13. ajtó) és Aradon a m. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1894. évi aug. hó 11-én déli 12 óráig kell benyújtani alulirtott igazgatóság építési főosztályánál (Teréz-körút 56. II. em. 10. ajtó.)

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlati mellékleteket pedig ivenként 15 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: »Ajánlat a szolnoki pályaudvaron létesítendő magasépitményi munkák előállítására.«

Az ajánlattevőket figyelmeztetjük, hogy csak az összes munkákra tett ajánlatokat fogjuk figyelembe venni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1894. évi augusztus hó 10-én déli 12 óráig 3000 frt azaz háromezer o. é. frt bánatpénzt kell a m. kir. államvasutak központi főpénztárána (Andrassy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértevénynyel adandók fel.

Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság.

5303-894. sz.

3-3.

HIRDETMEY.

A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszterium 55863/894. sz. intézvénye alapján közhírré teszszük, hogy az o. é. egyforintos államjegyek a magánforgalomban csak 1895. évi december hó 31-ig fogadandók el, az állami pénztárak és hivatalok ezeket az államjegyeket pedig csak 1896. évi június hó 30-ig fogadhatják el. 1896. évi július hó 1-től 1899. évi december hó 31-éig ezeket az o. é. egyforintos államjegyeket már csak a váltó pénztári teendőkkel megbízott állami pénztárak, valamint a cs. és kir. közös központi pénztár Bécsben fogadják el átváltás végett, s hogy 1899. évi december hó 31-ike után ezek az állami jegyek többé sem fizetéseken el nem fogadhatnak, sem át nem váltatnak.

Arad, 1894. július 27.

A városi tanács.

15420/894.

3-3.

Felhívás.

Felhívjuk Arad sz. kir. város törvényhatósági területén mindazokat, kik az 1896-iki ezredéves országos kiállítás II-ik jelenkori főcsoportjában, ugyancsak a mezőgazdasági csoportban, melyhez tartozik a mezőgazdaság, kertészet, szőlészet, borászat, állattenyésztés, méhészet, halászat, selyemtenyésztés, tejgazdaság, mezőgazdasági szakoktatás, továbbá az erdészeti csoportban, melyhez tartozik az erdészet és vadászat — részt venni akarnak, ez iránt f. évi augusztus hó 25-ig nevék és lakásuk pontos megjelölésével írásban vagy szóval Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában jelentkezzenek.

A II-ik jelenkori főcsoport, t. i. a mezőgazdasági, az erdészeti és vadászati csoportok részletes programja jelen felhívás száma alatt Arad sz. kir. város levéltárában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Arad, 1894. július hó 28-án.

A városi tanács.

KLAPOK ALAJOS

Arad legnagyobb, leglátogatottabb és legkényelmesebben berendezett

fényképezési műterme

Templom-utca (Minorita-palota)

Ajánlja a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe műtermében **legújabban** készülő **Saison** fényképeit, felelősség mellett minden nagyságu **Portrait** visittől egész életnagyságig **Albumin** vagy az állandóságáról és szépségéről közkedveltségnek örvendő **Platin papírosra**

Párisi művészek által készülő olaj és Chromo-festményeit.

Ujabb berendezését gyermek-fölvételekhez, melynek segítségével egyhuszad másodperc alatt történik a fényképezés.

Továbbá, minden a fényképezethez tartozó munkák elvállalását. Szobák, festmények és tájak fényképezését stb.

Kérem üzletemet, mely a Minorita-palota udvarában van, más üzlettel össze nem téveszteni. Miért is kérem a czímet figyelembe venni.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm. 51 9—02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírre tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%, a melyből tőke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből tőke törlesztésre 1 1/2%, fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad, 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

M. kir. államvasutak.

99489. A. V. szám.

3—3.

Pályázati hirdetmény.

A püspök-ladányi légszeszvilágítás átalakítása folytán visszanyert 38 drb. részint teljesen jó karban levő, részint pedig kisebb javítást igénylő pillangó lángzóval ellátott vörösértből álló (egy-egy darabok nickelézve) naphtalin tartókat eladni szándékozván, felkérjük az érdekelteket, hogy azok megvételére vonatkozó és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat a következő határidővel: Ajánlat a 92287/94. számhoz, naphtalin tartók megvételére folyó évi aug. hó 10-án az alulírt igazgatóság anyag- és uteltár-beszerezési szakosztályánál (Budapest VI. Andrássy-ut 73. II. emelet) benyújtani szíveskedjenek.

Az eladni szándékolt naphtalin tartók budapesti központi szertárakban (józsefvárosi pályaudvar) megtekinthetők.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, azaz aug. 17-én déli 12 óráig a megvenni szándékolt tartóknak az ajánlati egységárral számított 5%-a bántéppénzként teendő le főpénztárunknál. Bántéppénz nélküli vagy elkésve beérkezett ajánlatok figyelembe nem vehetők.

Egyebekben a m. kir. államvasutaknál az ócska anyagok eladására 129381/91. sz. a. fennálló feltételek mérvadóak.

Az igazgatóság.

Van szerencsém az Arad és vidéke nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy helyben

Andrássy-tér 19. szám alatt

polgári temetés rendező intézetet

létesítettem,

a melyet, költségeket nem kimélve, a mestani korhoz képest olyképen szereltem fel, hogy a legfokozottabb igényeknek is megfelelhessenek és bármely nagyvárosi intézettel versenyezhessek. **Pompa- és dísz üvegkocsijaim, továbbá koszorú és szalagvívó kocsijaim stb. szintén a legnagyobb díszszel vannak kiállítva.**

A főszűrt arra fektetem, hogy mindenki mérsékelt díjak mellett drága halottait a megfelelő pompával eltemethesse, ezzel egy régen érzett hiányt vélek pótolni.

Főtörökvesem továbbá, hogy pontos és lelkiismeretes eljárás mellett megbízóimat főléseges költségektől megkíméljem és eddig is irántam tanúsított bizalmat továbbra is kiérdemeljem.

Temetés rendezések a legegyszerűbbtől a legfényesebbig.

593 5—5

Teljes tisztelettel

Sürgőnyezim:
Kézsmárky.

Ifj. Kézsmárky Istvánné.

Saját zenekarral rendelkezem.

arany, 13 ezret
érem, 9 dísz- és
éremes ékmány.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

KWIZDA-féle

Restitutionsfluid

cs. és k. kiv. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palaczkkal 1 frt 10 kr. o. é.

30 év óta udv. istállóknak valamint katonai és polgári nagyobb istállóknak is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül; továbbá ficzamadások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Fő letét: kerül. gyógyszer-tár Korneuburgban.

Tessék a fő-
e bbi védjegyre
figyelni, a vé-
telnél határo-
sottan kifejezni
Kwizda-féle
Restitutionsfluid.

Védjegy.

Román Kir. udvari szállító.

Kapható a
gyógyszertár-
ekben és
drogulistáknál.

132

Szőlőajtványok

és

amerikai szőlővesszők eladása!

A 30 holdnál nagyobb területű „Sándortelep Ujvidéken” f. é. november havában, **Riparia Portalis, Solonis és Jaquez** alanyokra készült, **500,000** darab **fásajtvány**aiból a **tökéletesen összefort** példányokat jutányos árak mellett eladásra bocsátja.

Ez idén a **legjobb bel- és külföldi bor- és csemege szőlőfajokból** 420 fajnál több került **ajtás alá** és alulírott teleptulajdonos kívánatra bővebb magyarázatokkal ellátott részletes árjegyzékét a t. cz. érdeklődőknek **ingyen és bérmentve** szívesen átküldi.

A telep **zöldajtásokkal** is szolgálhat, nemkülönben — mint **ajtási czélokra**, mint pedig **iskoláztatásra** alkalmas **amerikai alanyokkal, Riparia Sauvage, Portalis, Solonis** és a **Rupestris** különféle **válfa**jaiból — mint sima mint pedig gyökéres vesszőkkel — **nagyobb mennyiségekben**; — végre a már hordképes ojtványokból az **ajtógalyak** is eladásra kerülnek.

ADAMOVICH SÁNDOR

Ujvidéken.

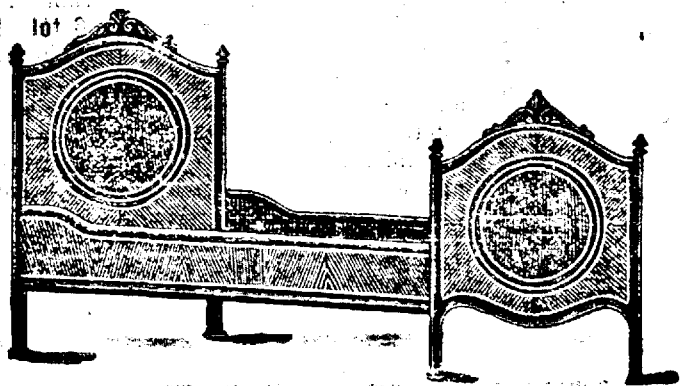
731 2—5

EGYEDÜLI VASBUTORGYÁR ARADON.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét azon körülményre felhívni, hogy Aradon. Háltér 5. sz. a. vasbutor-gyárt létesítettem, és abban mindennemű vasbutor, u. m. ágy, asztal, szék, mozdó-szék, rény, stb. a legizlésebb kiállításban, gyönyörű beégetett festményekkel jutányos áron, tetszés szerinti méretben készülnek.

A tavaszi évad beálltával a t. vendéglősök és kávéház tulajdonosoknak legjobban ajánlom az általam forgalomba hozott csinos és tetszetős

nyári lugasaimat,

melyek bármily nagyságban és tetszés szerinti rajz után készíttetnek. Nyári kerthelyiségeknek pedig összehajtható

Vas-székeket.

Minden meglévő vasbutort javítok és ujja festek a csakis nálam lévő sáritó és égető készülékkel.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Fleischer Adolf,

592. Arad, Háltér 5. sz.

Sodrony-ágybetétek minden

nagyságban és mérték szerint.

15420/894.

3-3.

Felhívás.

Felhívjuk Arad sz. kir. város törvényhatósági területén mindazokat, kik az 1806-iki ezredéves országos kiállítás II-ik jelenkori főcsoportjában, ugymint: a mezőgazdasági csoportban, melyhez tartozik a mezőgazdaság, kertészet, szőlészet, borászat, állattenyésztés, méhészet, halászat, selyemtenyésztés, tejgazdaság, mezőgazdasági szakoktatás, továbbá az erdészeti csoportban, melyhez tartozik az erdészet

és vadászat — részt venni akarnak, ez iránt f. évi augusztus hó 25-ig nevek és lakásuk pontos megjelölésével írásban vagy szóval Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában jelentkezzenek.

A II-ik jelenkori főcsoport, t. i. a mezőgazdasági, az erdészeti és vadászati csoportok részletes programja jelen felhívás száma alatt Arad sz. kir. város levéltárában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Arad, 1894. július hó 28-án.

A városi tanács.

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a színházépületben, a 13 vértanu szobor átellenében van. 538 9-9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban. Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkocsik, utazó bőröndök, esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

10800. kh.

3-3.

Hirdetmény.

A cs. és kir. 33. gyalogsorezred parancsnokságának 364. sz. a. kelt átirata szerint a cs. és kir. nagy erdőben folyó évi augusztus hó 13-án reggel 5 órától harcászati czéllövészet fog tartatni.

Ezen körülményt azzal hozom a nagy közönség tudomására, hogy a kérdéses napon az erdőben való tartózkodástól büntetés terhe alatt tartózkodjanak.

Arad, 1894. augusztus 7.

Sarlot Domokos

főkapitány.

A ruhákat Purinállal most tisztítja a mamánk.

MI AZ A PURINAL?

PURINAL

Ugyanis a legújabb ruhatisztító-szer, mely a ruhákban lévő tisztátalanságokat, a szennyeződést, kátrány, kocsikenőcs, zsír, fésék, olaj stb.-től erednek, nagyszerűen és visszazármazhatatlanul eltünteti, s az egy családnál sem nélkülözhető, mert is az minden

Legtöbbet használt üzletben és gyógyszer-tárban kapható.

Üvegje 25 kr.

DALMÁCIAI ROVARPÖR

LEGBIZTOSABB SZER MINDEN NEMŰ ROVAROK ELLEN

Kapható

15, 25, 40 és 75 krajczáros eredeti dobozokban.

Ajánljuk továbbá a legerősebb moly elleni szereinket, u. m.:

Kánifor, lavendula virág, naphtalin, naphtalinvászon,

Patchouli levél,

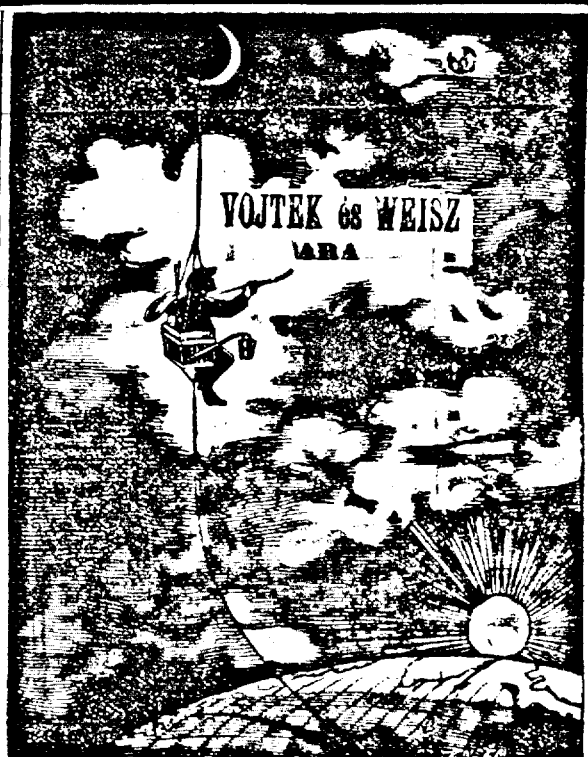
törött bors és az általánosán elismert

molykeveréket,

valamint

peronospora ellen rézgáliczot

a legolcsóbb napiár mellett.

Raktáron tartjuk a vitáginca

WASMUTH-féle tyukszemgyűrűt,

mely 3x24 óra alatt a

a legfájdalmasabb tyukszemet is eltávolítja.

Továbbá ajánljuk

fertőtlenítő szereink

nagy raktárát a következőkben: Carbolsav nyers 30, 60, és 100% carbolsav feceszes, carbolpor 10%. Creolin, Cresylmesz, vasgálicz a legjutányosabb áron.

VOJTEK és WEISZ gyógyszer-üzlete Aradon.

Utazó és kézi kofferek.

Kilényi C. és Társa

Arad Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagybecsült vevőinknek b. figyelmébe ajánlani a

nyári idényre

érkezett nagy választéku divat újdonságainkat veylek, franczia batleztok, szatinok és delainekben, melyeket

olcsóbban mint bárhol

árusítunk el.

Nemkülönbben ajánljuk nagy raktárunkat a legjobb gyártmányu vásznak, chiffonok, canavász, csilvat és asztalneműekben.

Midőn az eddig irányunkban tanusított b. pártfogásért köszönetet mondunk, kérjük ezt a jövőben is föntartani, miért is mint eddig is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa
a „kék golyó“-hoz.**Nap- és esőernyők.**

Nemez és szalmakalapok.

Czerna és selyemkentyűk harisnyák és nyakkendők.

10728. kh.

3-3.

Végzés.

Arad város területén egy gazdátlan kutya kóborolt, mely egy embert megmart s leüttetvén, a megejtett bonczolás alkalmával rajta a veszettség kór állapotot meg, a miért is az 1888. évi VII. t. cz. 68. §-a s a 40000/888. sz. a. kelt magas rendelet 188. §-a alapján a 9666/894. sz. a. elrendelt szájkosarazását vagy kötve tartását a kutyáknak további 40 napon, azaz 1894. évi augusztus hó 6-tól 1894. évi szeptember hó 16-ig meghosszabbítottam.

Erről a város közönséget tudomásvétel és alkalmazkodás végett azzal értesitem, hogy a kitett idő alatt szájkosár nélkül járó kutyák elfogatni s a gyep téren megsemmisíteni fognak, míg a tulajdonos a hivatkozott törvény 154. §. i. pont alapján büntetett fog.

Arad, 1894. évi augusztus hó 6.

Sarlot Domokos
főkapitány.**Dürr Testvérek**

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

Mindenféle friss töltésű ásvány- és gyógy-vizeket,

továbbá mindenféle friss gyümölcs, ugymint: őszi baraczk, duránzi ananas, legfinomabb nemes fajú turkesztán és görög dinnye.

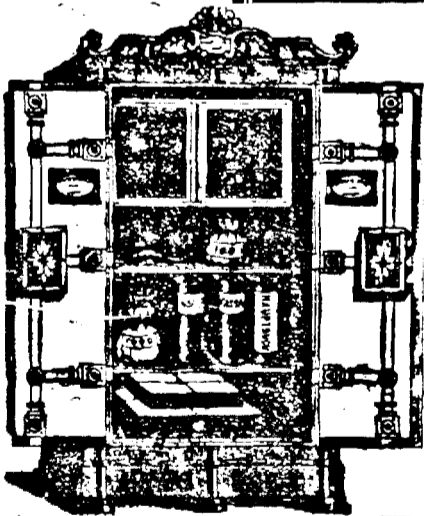
Legfinomabb cukor, kávé, rizs és mindenféle fűszerárú legjobb minőségben és legjutányosabb árak, pontos és legjobb kiszolgálás mellett bátorkodunk a n. é. közönségnek ajánlani.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

A ca. kir. oestr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

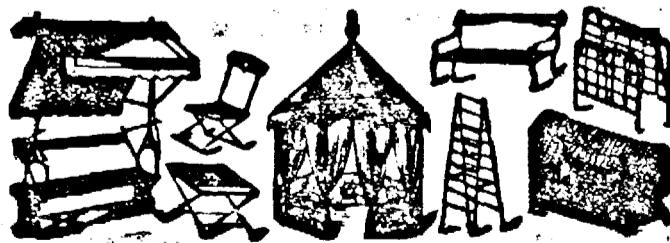
pénzszekrények

gyári raktára.

Községek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Azonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai

H O W E,
Karikahajó

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek családok, szabók és cipészek részére.

Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges hol-
lók. 581

SINGER L. S.

SINGER L. S.